

Frissítés dátuma: 2022. június 21.

TŰZVÉDELMI SZÓTÁR

a legfelső szint lefedését biztosító szerkezet teherhordó része: a tető határoló szerkezetének azon része, eleme, mely a saját súlyán felüli terhek és hatások viselésére alkalmasan biztosítja az elvárt tűzállósági határérték időtartamáig a térelhatároló szerkezet állékonyságát.

a legfelső szint lefedését biztosító szerkezet térelhatároló része: a tető határoló szerkezetének azon része, eleme, mely a teherhordó szerkezeteken helyezkedik el, vagy ahhoz rögzített, a teherhordásban, a szerkezeti állékonyság, merevítés és a tűzállósági teljesítmény (r) biztosításában nem vesz részt (vagy igazoltan nem vették figyelembe).

adatrögzítő berendezés: az elektronikusan vezetett tűzvédelmi üzemeltetési naplóba adatok automatikus rögzítését végző műszaki berendezés, amely a jeltovábbításon és fogadáson túl a jelátviteli utak felügyeletét is ellátja, illetve ezek meghibásodásáról értesítést küld.

adatrögzítő személy: az elektronikusan vezetett tűzvédelmi üzemeltetési naplóba adatok rögzítését végző olyan jogosult személy, akinek a személyazonossága beazonosítható.

aeroszol: aeroszolnak nevezzük valamely gáznemű közegben finoman eloszlott (diszpergált) szilárd vagy folyadék részecskék együttes rendszerét. az aeroszol tulajdonságait a benne lévő részecskék mérete határozza meg jelentős részben, mert az igen kicsiny részecskéknek köszönhetően az anyag viselkedése nagyon hasonlatos a gázokéhoz.

akadálymentes kiürítés útvonala (akadálymentes kiürítésre szolgáló útvonal): amely kialakításánál fogva lehetővé teszi a menekülési képességében korlátozott személyek önálló haladását. *megjegyzés: a közhasználatú építmények meghatározását az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. Tv. szerint szükséges meghatározni.*

akadálymentes: az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.

alagsor: olyan építményszint, amelynek padlószintje legfeljebb 20%-ában kerül 0,70 m-nél mélyebbre a csatlakozó rendezett terepszint alá.

alagsori helyiség, helyiségcsoport: olyan helyiség, helyiségcsoport, amelynek a padlószintje bárhol legfeljebb 0,70 m-rel kerül a terepcsatlakozás alá.

alagút hossza: az alagút teljesen lefedett részén mért leghosszabb forgalmi sáv hossza,

alaprendeltetés: a kockázati egységek rendeltetés szerinti elkülönítéséhez és az ettől függő tűzvédelmi követelmények megállapításához szükséges, a kockázati egység, valamint a kockázati egységen belül önálló rendeltetési egységek jellemző, elsődleges használati célját kifejező besorolás, amely lehet a) ipari-mezőgazdasági alaprendeltetés: ipari, mezőgazdasági rendeltetésű önálló rendeltetési egységet tartalmazó kockázati egység alaprendeltetése, b) közösségi alaprendeltetés:

közösségi rendeltetésű önálló rendeltetési egységet tartalmazó kockázati egység alaprendeltetése, c) lakó alaprendeltetés: lakást, szálláshelynek nem minősülő üdülőegységet és ehhez tartozó rendeltetésű helyiségeket tartalmazó kockázati egység alaprendeltetése, d) tárolási alaprendeltetés: tárolási rendeltetésű önálló rendeltetési egységet tartalmazó kockázati egység alaprendeltetése, e) vegyes alaprendeltetés: eltérő alaprendeltetésű önálló rendeltetési egységeket tartalmazó kockázati egység alaprendeltetése,

alapterület: a gépek és a berendezések esetében ezek függőleges vetülete által meghatározott terület, szabadtéri tárolóknál a raktározásra kijelölt térrész oldalhatárain belüli terület, helyiség vagy építményszerkezettel részben vagy egészben közrefogott tér esetében a nettó alapterület, fedett átrium esetében az egybefüggő légtér legnagyobb alapterületű függőleges vetülete,

alapvető jellemzők: a 305/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet I. fejezet 2. cikk 4. pontja szerinti meghatározás,

alátámasztó dokumentum: építményszerkezet műszaki előírásban meghatározott tűzvédelmi követelményeknek való megfelelést igazoló dokumentum, a tűzvédelmi törvény 13. §. (4) b-e pontja szerinti esetekben. *megjegyzés: az alátámasztó dokumentumok tartalmi elemeit tájékoztató jelleggel a j melléklet tartalmazza.*

alkalmazástechnikai bizonyítvány (atb): olyan építményszerkezetekre, ahol gyártó nem nevesíthető, vagy építési terméknek nem minősülő termékekre az émi nonprofit kft. által kiadott, önkéntes dokumentum, mely tartalmazza a lényeges teljesítményjellemzőket és a hazai alkalmazási feltételeket.

alkalmazástechnikai útmutató: egy építési termék, építményszerkezet magyarországi betervezésére és beépítésére vonatkozó gyártói előírásokat tartalmazó dokumentum. *megjegyzés: az alkalmazástechnikai dokumentum tartalmazhatja azokat a beépítési, betervezési feltételeket, is melyek teljesülése esetén az adott végfelhasználási állapot szerint a tűzvédelmi teljesítmény igazolt. a betervezés és beépítés során fontos meggyőződni arról, hogy a termék teljesítménynyilatkozatán, igazoló dokumentumaiban szereplő tűzvédelmi teljesítmény, milyen alkalmazási területekre és feltételek teljesülése mellett igazolt.*

alkalomszerűen igénybe vehető létesítményi tűzoltó: a tűzoltói tevékenységét egyéb jogviszony alapján, szervezett szolgálatban végző, jogszabályban meghatározott tűzoltó szakmai képesítéssel rendelkező és a foglalkozás-egészségügyi szolgálat vizsgálata alapján tűzoltói szolgálatra alkalmasnak minősített, 18. életévét betöltött személy.

alkalomszerűen igénybe vehető létesítményi tűzoltóság: alkalomszerűen igénybe vehető létesítményi tűzoltókból, vagy főfoglalkozású és alkalomszerűen igénybe vehető létesítményi tűzoltókból álló létesítményi tűzoltóság, amelyben az egy időben készenléti jellegű szolgálatot ellátó főfoglalkozású tűzoltók létszáma kevesebb, mint négy fő.

állagmegóvás: meglévő építmény, építményrész, önálló rendeltetési egység, helyiség kármegelőzése, kárelhárítása, rendeltetészerű és biztonságos használatra alkalmassága érdekében végzett, az eredeti állagának visszaállítását szolgáló építési tevékenység.

állandó tűzterhelés: a beépített éghető anyagok és épületszerkezetek tömegéből származó tűzterhelési érték.

állattartó építmény: állatok elhelyezésére szolgáló építmény.

állvány jellegű építmény: olyan építmény, amelynek tartószerkezete a használati célnak megfelelő állékonysági teljesítményre méretezett, külső térelhatároló falszerkezettel nem rendelkezik, és az építményen bizonyos magasságban rendeltetés elhelyezésére és emberi tartózkodásra szolgáló teret alakítanak ki,

álmennyezet: az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendelet (a továbbiakban: OTÉK) szerinti álmennyezet azzal, hogy e rendelet alkalmazásában az álmennyezet emberi tartózkodásra alkalmas teret csak az alsó felületével határol, és az általa kettéosztott légtér mindkét része ugyanabba a működésbeli egységbe vagy tűzszakaszba tartozik,

álmennyezet: nem teherhordó, térelhatároló szerkezet, amelyet födémre vagy fedélszerkezetre rögzítenek (OTÉK).

álapdló: a teherhordó födémre támaszkodó, önálló tűzállósági teljesítménnyel rendelkező vízszintes térelhatároló szerkezet, amely épületgépészeti és elektromos installáció fogadására szolgálhat: a) emelt vagy kettős padló: gyárilag készült padlórendszer, amely magában foglalja a padlólapot, a födémén levő teherhordó alátámasztást, valamint tartógerendát vagy más összetevőt, amelyek az épületbe szerelhetők, megfelelő teherhordó szerkezetet biztosítanak, b) üreges padló: teherhordó réteg, amely egy speciális alsó szerkezettel – amely tartalmazhat tartólábakat – van alátámasztva, azzal a céllal, hogy egy teret hozzon létre a teherhordó réteg és a födém szerkezet között pl. a távközlési, áramellátási, fűtési vagy szellőzővezetékek számára,

antisztatikus burkolat: olyan burkolat, amely elektrosztatikusan leföldelve megakadályozza a felületén a veszélyes mértékű elektrosztatikus feltöltődés kialakulását

áramkör: a tűzjelző berendezésre csatlakoztatott vezetékek, részegységek és elemek összekötött halmaza, melyek a tűzjelző rendszer többi részével csak a tjk-on keresztül vannak kapcsolatban, és amelyet csak a tjk vezérel.

árkád: az építmény földszintjének a szabad tér felé jellemzően csak tartószerkezetével határolt és hosszoldalán nyitott, közterületi kapcsolat esetén többnyire közhasználat céljára szolgáló területe.

átalakítás: meglévő építmény, építményrész, önálló rendeltetési egység, helyiség alaprajzi elrendezésének vagy külső megjelenésének, megváltoztatása érdekében végzett, az építmény térfogatát nem növelő építési tevékenység.

átbocsátó képesség (k): a menekülő személyek menekülési képességétől és a kiürítés útvonalán adott szakaszának szabad szélességétől függően az egységnyi szabad szélességen egységnyi idő alatt áthaladó személyek száma: $k = n / lsz / t$ [fő/m/s vagy fő/m/min]

átbocsátó képesség (k): a menekülő személyek menekülési képességétől és a menekülésre számításba vett útvonal adott szakaszának szabad szélességétől függően az egységnyi szabad szélességen, egységnyi idő alatt áthaladó személyek száma. [fő/m/min]

átfolyási tényező: a hő- és füstelvezető szerkezet és a légpótló szerkezet hatásfokát jellemző szám, a hatásos nyílásfelület és a geometriai nyílásfelület hányadosa,

áthajtó: építményen átvezető, járműközlekedésre is szolgáló tér.

átjáró ajtó: kapuba épített személyforgalmi ajtó.

átjáró: építményen átvezető, személyközlekedésre szolgáló tér.

átjelzés: a tjk jelzéseinek automatikus továbbítása egy állandó felügyeleti helyre.

átlagos belmagasság: a helyiség hasznos alapterületéhez tartozó térfogatnak és a hasznos alapterületnek a hányadosa m^3/m^2 .

átmeneti védett tér: helyiség, helyiségcsoport vagy tér, amely kialakításával tűz esetén az oda menekülő vagy menekített személyek biztonságát átmenetileg, a mentés vagy a további menekülés végrehajtásáig biztosítja,

átnézeti terv: A menekülési terven a teljes létesítmény, vagy hely egyszerűsített grafikus ábrázolása a részletes terv résznek a bemutatására.

átrium: belső udvar, -kert, e köré szerveződnek a helyiségek.

átszellőztetett légréses fal (homlokzat): olyan légréses fal (homlokzat), amelynél a homlokzatburkolat és a hátszerkezet (hőszigetelés, falszerkezet) közötti 1 cm-nél vastagabb légrést a külső térrel be- és kiszellőző nyílásokon keresztül átszellőztetik. *megjegyzés: a vonatkozó szakmai szabályoknak megfelelően az átszellőztetés legalább 2 cm széles vagy $200 \text{ cm}^2 / \text{fm}$ fajlagos be- és kiszellőző felületű nyílásokkal történik. ha be-és kiszellőző nyílások nincsenek és egyidejűleg a légrés vastagsága nem haladja meg az 1 cm-t, akkor a légrés nem minősül átszellőztetettnek.*

aula: fedett belső udvar.

automatikus (tűzjelző érzékelő általi) nyitási jel: a tűzjelző berendezés által adott jel, amelyre egy-egy füstszakasz hő és füst elleni védelme működésbe lép. *megjegyzés: az automatikus (tűzjelző érzékelő általi) nyitási jelre egy-egy füstszakasz hő- és füstelvezetői, az ön-működő nyitásra pedig egy-egy hő- és füstelvezető egyedileg lép működésbe.*

beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesület: a vállalt tevékenységi területen a hivatásos katasztrófavédelmi szervvel kötött megállapodás alapján tűzoltási, műszaki mentési feladatokat végző egyesület;

beépítési magasság: az épületmagasság, a homlokzatmagasság és a párkánymagasság gyűjtőfogalma.

beépített tűzjelző berendezés részegysége: a vonatkozó műszaki követelményben i. típusú vagy ii. típusú komponensnek definiált eszköz,

beépített tűzjelző berendezés: az építményben vagy szabadtéren elhelyezett, helyhez kötött, a tűz kifejlődésének korai szakaszában észlelést, jelzést és megfelelő tűzvédelmi intézkedést önműködően végző olyan berendezés, amely rendelkezik a tűzvédelmi hatóság használatbavételi engedélyével,

beépített tűzjelző és tűzoltó berendezés telepítője: a telepítési folyamat minden egyes részéért felelős személy vagy szervezet,

beépített tűzjelző, tűzoltó berendezés üzembe helyezése: olyan eljárás, amelynek során az üzembe helyező mérnök meggyőződik arról, hogy a telepített berendezés megfelel-e a vonatkozó jogszabályban, nemzeti szabványban, a tűzvédelmi hatóság által előírt, továbbá a gyártó által megadott követelményeknek és az engedélyezett, elfogadott tervdokumentációnak,

beépített tűzoltó berendezés: az építményben vagy szabadtéren elhelyezett, helyhez kötött, a tűz oltására, a beavatkozás könnyítésére, a tűz terjedésének megakadályozására, a tűzkár csökkentésére alkalmazott, tűzoltó vízforrásnak nem minősülő, önműködő vagy kézi indítású vagy mindkét

módon indítható olyan berendezés, amely rendelkezik a tűzvédelmi hatóság használatbavételi engedélyével,

beépített tűzterjedésgátló berendezés: tűzgátló építményszerkezet helyett, tűzterjedés elleni védelem céljából alkalmazott beépített automatikus tűzvédelmi berendezés, amely a tűz áttérjedését a helyettesített tűzgátló építményszerkezettel védendő térrészbe meghatározott ideig meggátolja,

beépített tűzvédelmi berendezés: a tűz észlelésére, jelzésére, oltására, a tűzterjedés gátlására, valamint a tüzeset során keletkező hőnek, füstnek és égésgázoknak az elvezetésére kialakított, helyhez kötött berendezés,

befogadóképesség: valamely területen, építményben, helyiségcsoportban, helyiségben az építmény, helyiség rendeltetése szerint megállapított mennyiségi mutatók szerint egyszerre, egy időpontban tartózkodó személyek megengedett száma, eszközök, tárgyak megengedett mennyisége.

bejárható az a terület: ahol emberek rövid időszakokban jelen lehetnek (elektromos terek, szerverhelyiségek, raktárak, irattárak, stb).

belmagasság: a padlószint és a födém vakolt (burkolt) vagy az álmennyezet alsó síkja közötti függőleges távolság.

belső fekvésű helyiség: közvetlen természetes szellőzéssel és közvetlen természetes megvilágítással nem rendelkező helyiség.

biztonsági felvonó: az épületűz alatt is működtethető felvonó, amely lehet tűzoltó felvonó vagy menekülési felvonó,

biztonsági jel: meghatározott mértani forma, szín és képjel (piktogram) kombinációjával létrehozott, rögzített elhelyezésű jel, amely a menekülést segíti, veszélyre figyelmeztet, tevékenységet, magatartást tilt, valamint a tűzjelzéshez és -oltáshoz szükséges berendezések, eszközök helyét jelöli,

biztonsági jelzés: az MSZ EN 1838 szerint *megjegyzés: az OTSZ a biztonsági jel, illetve menekülési jel fogalmakat használja.*

biztonsági tápellátás: a biztonsági tápforrásról történő villamosenergia-ellátás,

biztonsági tápforrás: a normál tápforrás kiesése esetén a tüzeseti fogyasztókat előírt ideig ellátó tápforrás,

biztonsági utasítás: a menekülési terv része, amely a tűz esetén, illetve a kiürítésre vonatkozóan fogalmazza meg követendő magatartási utasításait.

biztonsági világítás (az MSZ EN 1838 szabvány 3.3. fogalommeghatározása): a tartalékvilágítás azon része, amely a helyiség/épület biztonságos elhagyásához, vagy ezt megelőzően a potenciálisan veszélyes tevékenység befejezésének megkísérléséhez szolgálat világítást

biztonságos tér: az építményen kívüli külső tér, ahol a tűz és kísérőjelenségei a menekülő személyeket már nem veszélyeztetik, és ahonnan a menekülő személyek az építménybe való visszatérés nélkül közterületre juthatnak,

biztonságos térbe jutás: az építmény elhagyása a szabadba vezető kijáraton vagy kültéri útvonalon keresztül a terepcsatlakozás szintjére,

bontott építési termék: építmény bontása során keletkezett, újbóli felhasználásra szánt, újrafeldolgozás nélkül beépítésre szánt anyag, szerkezet,

bővítés: olyan építési tevékenység, amely az építmény térfogatát növeli.

bruttó alapterület: épületszerkezetek alapterületével növelt nettó alapterület.

ciklusidő: két egymást követő ellenőrzés, felülvizsgálat vagy karbantartás között eltelt idő megengedett maximuma,

címkijelző egység: hagyományos tűzjelző rendszerben címek kijelzésére alkalmas megjelenítő eszköz

családi ház: egy vagy két lakást és a lakáshoz tartozó gépjárműtárolót, egyéb helyiséget tartalmazó lakóépület,

csoportház: építési telkenként egy vagy több önálló rendeltetési egységet (pl. lakást vagy üdülőegységet) magába foglaló, zárt sorúan csatlakozó – többnyire egy ütemben, jellemzően azonos vagy hasonló építészeti kialakítású, egymástól független épületszerkezetekkel és közműbekötésekkel épített – épületek együttese. lehet sorház, láncház, átriumház.

detonáció: a lángfront terjedési sebessége nagyobb, mint 340 m/s

detonációsár: csővezetékbe épített robbanás tovaterjedést megakadályozó szerkezet, melyet olyan helyre építettek be, ahol a lángfront terjedési sebessége meghaladja a 340 m/s értéket.

dp/dt max maximális nyomásnövekedési sebesség: a kst robbanási jelzőszámhoz (explóziós együtthatóhoz) a v térfogatú robbantókamrában a képlet alkalmazásával hozzárendelhető nyomásemelkedési sebesség értéke. mértékegysége: bar/s.

égéskésleltető szer: védőszer, amely a vele hatékonyan kezelt – bevont átitatott, telített – éghető anyag kedvezőbb tűzvédelmi osztályba sorolását meghatározott időtartamig, újrakezelési időig biztosítja,

egészségügyi rendeltetés: az egészségügy körébe tartozó fekvő- és járóbeteg ellátás, megelőző, illetve utólagos ellátást végző egészségügyi szolgáltatás, gyógyszerellátás, valamint kutatás.

éghető por: finoman elosztatott, legfeljebb 500 µm névleges szemcseméretű szilárd részecskék, amelyek levegőben szuszpendálhatók, illetve súlyukból adódóan a leülepedhetnek, éghetnek vagy izzhatnak a levegőben, és robbanásveszélyes keverékeket képezhet levegővel légköri nyomáson és normál hőmérsékleten.

éghető szálak: az 500 µm-nél nagyobb névleges szemcseméretű szilárd részecskék, beleértve a szálakat is, melyek levegőben lebeghetnek és súlyerejükkel fogva kiválhatnak a légkörből például szálló részecskék: műselyem, gyapot (beleértve a pamutpihét és a gyapothulladékot).

egyedi műszaki dokumentáció: a 305/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet I. fejezet 2. cikk 15. pontja szerinti dokumentáció,

egyedi termék: nem sorozatban gyártott, meghatározott célra szánt, egyedileg tervezett és legyártott építési termék, amely egyetlen, beazonosítható építménybe kerül beépítésre,

egyszeres vezetékhiba: legfeljebb egy hiba – zárlat, szakadás, földzárlat, vezeték ellenállás vagy impedancia megváltozása – a vezetékálózatban,

elektronikusan vezetett tűzvédelmi üzemeltetési napló: olyan zárt adatrögzítő rendszer, amelyben az adatok rögzítése elektronikus úton történik, és amely alkalmas a tűzvédelmi műszaki megoldások ellenőrzési, felülvizsgálati, karbantartási és javítási adatainak tárolására, az elvégzett tevékenységek igazolására, valamint a tevékenységet végző jogosult személyek azonosítására.

elektrosztatikai célú potenciálkiegyenlítés: a veszélyes mértékű elektrosztatikus feltöltődés megakadályozása céljára létesített potenciálkiegyenlítés, amelynek nem kell kielégítenie az áramütés elleni védelemre vonatkozó követelményeket

elektrosztatikai földelés: a veszélyes mértékű elektrosztatikus feltöltődés megakadályozása céljára létesített földelés, amelynek nem kell kielégítenie az áramütés elleni védelemre vonatkozó követelményeket

elektrosztatikai kockázat (kesd): az adott környezetet, az ott előforduló anyagokat, a használati körülményeket és az emberi jelenlétet figyelembe vevő számított érték, amely meghatározó a gyújtóképes kisülések elleni védelmi intézkedések kidolgozásakor.

elektrosztatikai kockázatkezelés: az adott objektum szerkezeti és környezeti viszonyaitól függő intézkedések a kisülésből eredő tűz- és robbanásveszély csökkentésére.

elektrosztatikai védelmi intézkedések: mindazon eljárások, eszközök, viselkedési szabályok összessége, amelyek csökkentik az elektrosztatikus eredetű gyújtóképes kisülés előfordulási valószínűségét.

elektrosztatikus kisülés: szigetelő vagy vezető testeken felhalmozódott töltések szikra formájában való kiegyenlítődése (esd).

elérési távolság: a tartózkodási hely és az elérni kívánt hely közötti közlekedési út úttengelyen mért hosszúsága,

életciklus: anyagok, szerkezetek használati időszakának egymást követő szakaszainak összessége a nyersanyagbeszerzéstől vagy természeti erőforrásból történő előállításától a végső ártalmatlanításig.

életvédelmi jellegű védelem: az építményben, tűzszakaszban tartózkodók biztonsága érdekében, a tűz korai jelzésével, a kiürítés megfelelő feltételeinek biztosítására létesített beépített tűzjelző berendezés által nyújtott védelem,

elfogadás: az a folyamat, melynek során a tervező, a telepítő bizonyítja a megrendelőnek, hogy a tervezett, telepített beépített tűzjelző, tűzoltó berendezés megfelel a megadott követelményeknek,

elfojtó módú sprinkler rendszerek: az MSZ EN 12845 szabvány p.3.2 pontjában meghatározottaknak megfelelően működő rendszerek. *megjegyzés 1: jellemzőjük, hogy nagy k tényezővel (200 +) rendelkeznek és gyorsan reagálnak, ezért a tűz kezdeti fázisában nagy mennyiségű vizet juttatnak a védőfelületre. feladata a tűz kontroll (tovább terjedés megakadályozása) helyett az elfojtás (a tűz intenzitásának csökkentése). megjegyzés 2: fm szabványban a kifejezés nem szerepel, de az adatlapjuk alapján és adatlapjuknak megfelelően tervezett/kivitelezett ESFR rendszerek tekinthetőek elfojtó rendszernek (száraz rendszerek nem).*

elhelyezési magasság: a biztonsági jelek és a menekülési útirányt jelző elemek számára szolgáló telepítési hely, amely lehet a) alacsony elhelyezési magasság: a padlószinten vagy a jelek, elemek alsó éle a padlószint felett legfeljebb 0,4 m magasságban van, b) közép magas elhelyezési magasság: az alacsony és a magas elhelyezési magasság között, a padlószíntól mérve a jelek, elemek alsó éle 1,5–1,8 m magasságban van, c) magas elhelyezési magasság: a jelek, elemek alsó éle a padló felett legalább 1,8 m, de legfeljebb 3 m magasságban van,

előjelzés: olyan figyelmeztető jelzés, mikor egy érzékelő által észlelt jel meghaladja a normál szintet, de még nem éri el a tűzjelzéshez tartozó szintet.

előkert: az építési teleknek a közterület vagy a magánút felőli határvonala (homlokvonala), és az építési határvonal (előkerter határvonal), valamint az oldalkertje(i) által határolt része.

előkészítés nélkül menthető személy: olyan mozgásképtelen személy, akinek mentése előkészítés nélkül végrehajtható,

előkészítéssel menthető személy: olyan mozgásképtelen személy, akinek mentése kizárólag előkészítés (szállítható állapot megteremtése és fenntartása) után hajtható végre,

előkészítéssel sem menthető személy: olyan mozgásképtelen személy, akinek mentése nem hajtható végre a kiürítésre rendelkezésre álló időtartam alatt,

előlépcső: az épület körüli járdáról, vagy a rendezett csatlakozó terepszintről induló, az építmény bejáratához csatlakozó olyan szabad- vagy tereplépcső, mely az épület egy szintmagasságánál kevesebbet hidal át.

elsődleges építményszerkezet: az a szerkezeti elem, amely az épület egészének vagy egyes szintjeinek állékonyságát tűz esetén biztosítja, valamint a tűzterjedést gátló szerkezetek,

elvárt műszaki teljesítmény: az építési termék olyan lényeges terméktulajdonsága, amely az építményre vonatkozó alapvető követelmények teljesüléséhez szükséges, valamint a termék-tulajdonsághoz kapcsolódó elvárt szint, osztály vagy leírás (forrás: 305/2011/EU rendelet (2011. március 9.) az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek meg-állapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről)

emberi tartózkodásra szolgáló tér: kilátó, állvány jellegű építmény esetében olyan helyiség, tér, ahol a tervezett rendeltetésből adódóan legalább 30 percen keresztül folyamatos vagy olyan 30 percet el nem érő időtartamú emberi tartózkodással lehet számolni, amelyek összege bármely 4 órás intervallumon belül eléri a 2 órát,

emeletközi födém: építményszintek közötti, valamint építményszint és padlástér közötti vízszintes teherhordó, térelhatároló szerkezet, beleértve a tetőtér alatti födémeket is,

emeletráépítés: meglévő építmény függőleges irányú bővítése egy vagy több emelet- szint létesítése érdekében.

emeletszint: földszint feletti építményszint.

energiatároló rendszer: olyan villamos szerkezet vagy villamos szerkezetek összessége, melyek a kifestültségű hálózathoz való csatlakoztatásra szánt helyhez kötött energiatárolókból áll és a létesítmény meghatározott fogyasztói csoportjainak energiaellátásához kiegészítő energiaforrást valósít meg.

építési beruházás: az építési tevékenység megvalósításával összefüggésben végzett gazdasági, és építésügyi tevékenységek összessége.

építési határvonal: a telek előkertjét, oldalkertjét és hátsókertjét meghatározó elméleti vonal.

építési hely: az építési teleknek, teleknek az elő-, oldal- és hátsókerti építési határvonalai által körülhatárolt beépíthető területrésze, amelyen – a védőtávolságok és más jogszabályi előírások megtartásával, vagy azon belül a szabályozási terven jelölt beépíthető területrészen – az építési övezeti, övezeti előírások szerinti telekbeépítettség mértékéig az épület (épületek) elhelyezhető (elhelyezhetők).

építési napló: az építőipari kivitelezési tevékenység megkezdésétől annak befejezéséig vezetett, hatósági és bírósági eljárásban felhasználható, a szerződés tárgya szerinti építőipari kivitelezési tevékenység jellemzőit – jogszabályban meghatározott módon – tartalmazó dokumentum.

építési övezet: a beépítésre szánt területeken belül – a 6. § (2), (4) és (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével – a területrészek sajátos építési használatának megfelelő besorolás, amelyhez az építés feltételei és módja, valamint a beépítés és a telekalakítás szabályai a helyi építési szabályzatban (kerületi építési szabályzatban) kerülnek meghatározásra.

építési telek: az a telek, a) amely beépítésre szánt területen, építési övezetben fekszik, b) az építési szabályoknak megfelelően kialakított, c) a közterületnek gépjármű-közlekedésre alkalmas részéről az adott közterületre vonatkozó jogszabályi előírások szerint, vagy önálló helyrajzi számon útként nyilvántartott magánútról gépjárművel közvetlenül, zöldfelület, illetve termőföld sérelme nélkül megközelíthető, és d) amelynek a közterülettel vagy magánúttal közös határvonala legalább 3,00 m.

építési termék: minden olyan termék vagy készlet, amelyet azért állítottak elő és hoztak forgalomba, hogy építményekbe vagy építmények részeibe állandó jelleggel beépítsék és amelynek teljesítménye befolyásolja az építménynek az építményekkel kapcsolatos alapvető követelmények tekintetében nyújtott teljesítményét;

építési tevékenység: építmény, építményrész, épületegyüttes megépítése, átalakítása, bővítése, felújítása, helyreállítása, korszerűsítése, karbantartása, javítása, lebontása, elmozdítása érdekében végzett építési-szerelési vagy bontási munka végzése.

építési vonal: az építési helyen belül vagy annak határvonalán a helyi építési szabályzatban meghatározott olyan vonal (vonalak), amelyre (amelyekre) az épületet a helyi építési szabályzatban meghatározottak szerint kötelezően helyezni kell.

építésügyi műszaki irányelv: jogszabály vagy európai vagy nemzeti szabvány által nem vagy nem teljeskörűen szabályozott területen, ismételt vagy folyamatos alkalmazás céljára, széles körű szakmai összefogással és állami felügyelet mellett létrehozott, magyar nyelven kiadott, mindenki számára hozzáférhető építésügyi műszaki előírás.

épített környezet: a környezet tudatos építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített (mesterséges) része, amely elsődlegesen az egyéni és a közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja.

építmény megközelítését biztosító út: a tűzoltó egységek vonulása és működése céljára figyelembe vehető, a tűzoltó gépjárművek nem rendszeres közlekedésére és működtetésére alkalmas kialakítású és állapotú út.

építmény térfogata: az építmény külső határoló szerkezeteinek (így különösen falak, pillérek, tetők) külső felületi síkjai által körbefogott térfogat.

építmény: építési tevékenységgel létrehozott, illetve késztermékként az építési helyszínre szállított, – rendeltetésére, szerkezeti megoldására, anyagára, készültségi fokára és kiterjedésére tekintet nélkül – minden olyan helyhez kötött műszaki alkotás, amely a terepszint, a víz vagy az azok alatti talaj, illetve azok feletti légtér megváltoztatásával, beépítésével jön létre (az építmény az épület és műtárgy gyűjtőfogalma).

építményekre vonatkozó alapvető követelmények: az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendeletben meghatározott alapvető követelmények,

építményszerkezet (épület- vagy műtárgyszerkezet): az építmény építési termékekből össze-épített olyan eleme, amellyel szemben tűzvédelmi követelmény létezik (forrás: 1996. évi XXXI. törvény (tűzvédelmi törvény) *megjegyzés: építési készlet része (pl. falszerkezet) is lehet építményszerkezet. az építményszerkezetek tűzállósági teljesítménye az 1996. évi XXXI. törvény (tűzvédelmi törvény) 13.§ (4) bekezdése szerint igazolható.*

építményszint: az építmény mindazon használati szintje, amelyen helyiség van. nem építményszint a padlás, valamint az a tetőszint, amelyen a felvonógépházon vagy a lépcsőház felső szintjén kívül más helyiség nincs.

építőanyag: építési tevékenységhez használt, építési termék, építményszerkezet alkotóelemét képező anyag,

építtető: a hatósági engedély vagy tudomásulvétel kérelmezője, a 33/a. § szerinti építési tevékenység bejelentője az építési beruházás megvalósításához szükséges hatósági engedélyek jogosultja, illetve az építési-bontási tevékenység megrendelője vagy folytatója.

épület legmagasabb pontja: az épületnek a terepcsatlakozáshoz, lejtős terepen a lejtőoldali alacsonyabb terepcsatlakozáshoz, valamely magas ponthoz, vagy valamely síkhoz viszonyított, helyi építési szabályzat által megállapított legfelső pontja. ennek meghatározásánál a tető azon díszítő elemei, amelyek huzamos tartózkodásra szolgáló helyiséget nem tartalmaznak – kupola, saroktorony – valamint a tetőfelépítmények és az épület tetőzetén elhelyezett antenna, kémény és szellőző valamint tartozékaik figyelmen kívül hagyandók.

épület: jellemzően emberi tartózkodás céljára szolgáló építmény, amely szerkezeteivel részben vagy egészben teret, helyiséget vagy ezek együttesét zárja körül meghatározott rendeltetés vagy rendeltetésével összefüggő tevékenység, avagy rendszeres munkavégzés, illetve tárolás céljából.

épületmagasság („*ém*”): az épület valamennyi, külső és belső, sík vagy kiterített íves homlokzati felülete összegének (*f*) valamennyi, *e* felületek vízszintesen mért hosszának összegével (*l*) való osztásából (*f/l*) eredő érték.

érintett műszaki megoldás: jogszabály vagy a tűzvédelmi hatóság által előírt tűzvédelmi berendezés, rendszer, készülék, szerkezet, valamint az e rendelet szerint felülvizsgálat tárgyát képező rendszer,

erkély: az épület homlokzati síkjától kinyúló, konzolos, függesztett vagy pontszerűen alátámasztott kialakítású külső tartózkodó tér.

erősáramú berendezés: a villamosenergia-átviteli (erőátviteli) berendezés régi, már nem szabványos megnevezése.

értékvédelmi jellegű védelem: az építmény, tűzszakasz, szabadtér területén elhelyezett anyagi javak védelme érdekében, a tűz korai jelzésével, a hatékony tűzoltás feltételeinek biztosítására létesített beépített tűzjelző, tűzoltó berendezés által nyújtott védelem,

európai értékelési dokumentum, EAD: a műszaki értékelést végző szervek európai szervezete által az európai műszaki értékelés kiadása céljából elfogadott dokumentum (forrás: 305/2011/EU rendelet (2011. március 9.) az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről)

európai műszaki engedély (ETA: european technical approval): olyan műszaki specifikáció, amelyet harmonizált európai szabvány hiányában egy termékre vonatkozóan dolgoztak ki, és hagytak jóvá a jóváhagyó szervezetek európai szervezetének (EOTA: european organisation for technical approvals) tagjai, és amely tartalmazza a termékre vonatkozó műszaki követelményeket és alkalmazási feltételeket, beleértve a szállításra, tárolásra, beépítésre, üzemeltetésre, valamint az alkalmazható műszaki megoldásra, eljárásra, technológiára vonatkozó követelményeket, továbbá azok vizsgálati, megfelelőség igazolási módozatait is (forrás: 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KVVM együttes rendelet) *megjegyzés: a 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KVVM együttes rendeletet hatályon kívül helyezték.*

európai műszaki értékelés (ETA): az építési termék teljesítményének az alapvető jellemzői vonatkozásában a megfelelő európai értékelési dokumentummal összhangban végzett dokumentált értékelése (forrás: 305/2011/EU rendelet (2011. március 9.) az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről)

evakuációs hangosító rendszer: a tűzeseti riasztásra (kiürítési riasztásra) alkalmazott vészhangosító rendszer.

exap szabvány: EN vagy CEN/TS szabványok szerint elvégzett tűzvédelmi vizsgálatok eredményeinek kiterjesztési szabályait tartalmazó szabvány.

fagyhatár: a rendezett terepcsatlakozástól mért azon talajmélység, ahol a talaj nem hűl tartósan 0 °C alá.

fedélszerkezet: a tetőszerkezet teherhordó része, amely tartja, és amelyhez rögzítik a tetőfedést,

fedett átrium: az OTÉK szerinti átrium azzal, hogy e rendelet alkalmazásában két vagy több szintet egybefüggő légtérrel köt össze, és felülről a külső légtértől építményszerkezet választja el,

felelős rendezvény szervező: a rendezvény teljes időtartama alatt a rendezvény helyszínén tartózkodó olyan személy(ek), aki teljes hatáskörrel utasíthatja a rendezvény biztosításában résztvevő személyeket, a rendezvény során fellépő előadókat, valamint zenekarokat, kapcsolatot tart a mentésbe bevonható szervekkel, figyelemmel kíséri az időjárási körülmények változását, és leállítja a rendezvény további folytatását, ha résztvevők életét vagy testi épségét veszélyeztető helyzet várható vagy kialakult. *megjegyzés: a felelős rendezvény szervező a helyszínen tartózkodik. a több egymást követő napot felölelő rendezvényeknél, a rendezvény minden egyes*

napjára, akár azon belüli időszakára vonatkozóan ki kell jelölni a felelős rendezvény szervezőt. ez nem feltétlenül egyetlen személy kell, hogy legyen, azok vált-hatják egymást.

felújítás: meglévő építmény, építményrész, önálló rendeltetési egység, helyiség rendeltetésszerű és biztonságos használhatóságának, valamint üzembiztonságának megtartása érdekében végzett az építmény térfogatát nem növelő építési tevékenység.

felületfolytonos kialakítás: építményszerkezetek teljesítmény-jellemzőinek megszakítás nélküli kialakítása azon felületek mentén, amelyekre nézve az adott követelmény vonatkozik. *megjegyzés: jelen tűzvédelmi műszaki irányelv szempontjából különös tekintettel érvényes az elv a tűzállósági teljesítmény-jellemzőkre*

felülvilágító: a helyiséget felülről lezáró szerkezet alatti helyiség, térrész bevilágítását szolgáló építési termék, építményszerkezet,

felülvizsgálat: a jogosult személy által végzett mindazon intézkedések, tevékenységek összessége, amelyek célja az érintett műszaki megoldás működőképességéről, hatékonyságáról, az üzemeltetői ellenőrzés, a karbantartás és a javítás megtörténtéről való meggyőződés, valamint ezek írásban történő dokumentálása,

felvonulási építmény: az építmény (építmények) kivitelezését szolgáló, az építés befejezéséig fenntartható építmény.

fényszennyezés: olyan mesterséges zavaró fény, ami a horizont fölé vagy nem kizárólag a megvilágítandó felületre és annak irányába, illetve nem a megfelelő időszakban világít, ezzel káprázást, az égbolt mesterséges fénylését vagy káros élettani és környezeti hatást okoz, beleértve az élővilágra gyakorolt negatív hatásokat is.

figyelmeztető jel: olyan biztonsági jel, amely valamely veszélyforrásra hívja fel a figyelmet,

firmware: a gyártó által fejlesztett és a tűzjelző központ hardverébe a gyártás során beágyazott berendezés specifikus program (szoftver), amely az alapvető működtetést biztosítja, és a berendezés üzembe helyezése alatt, illetve azt követően sem változtatható meg, kivéve a gyártó kifejezett utasítására és annak engedélyével. *megjegyzés: a változtatást kifejezetten a gyártó, vagy az általa képzett szakember végezheti.*

fogadoszerkezet: az a szerkezet – jellemzően tűzgátló alapszerkezet (tűzgátló fal, tűzgátló födém, tűzfal) – amelybe a tűzgátló lezárást beépítik.

fogyatékos személy: a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvényben meghatározott fogalom.

fokozott üzembiztonságú tűzoltó berendezés: olyan beépített tűzoltó berendezés, amelynek kialakítása, oltóanyag- és energiaellátása, vezérlése a berendezés tűzeseti működőképességét, üzembiztonságát növeli,

folyosó: önálló rendeltetési egységek, helyiségek megközelítésére, összekapcsolására szolgáló közös használatú közlekedő.

főépítmény: az építési övezet vagy övezet sajátos építési használatának megfelelően, a helyi építési szabályzatban meghatározott rendeltetésű építmény.

főfoglalkozású létesítményi tűzoltó: a tűzoltói tevékenységét tűzoltó szakmai feladatok ellátására irányuló munkaviszony alapján, készenléti jellegű szolgálatban végző, vagy a létesítményi tűzoltóság szakmai feladatellátását irányító, jogszabályban meghatározott tűzoltó szakmai képesítéssel rendelkező és a hivatásos tűzoltókra előírt egészségügyi, fizikai és pszichikai követelményeknek megfelelt, 18. életévét betöltött személy.

főfoglalkozású létesítményi tűzoltóság: kizárólag főfoglalkozású tűzoltókból vagy egyes főfoglalkozású és alkalmasszerűen igénybe vehető létesítményi tűzoltókból álló létesítményi tűzoltóság, amelyben mindenkor legalább négy főfoglalkozású létesítményi tűzoltó lát el készenléti jellegű szolgálatot.

földszint: olyan építményszint, amelynek padlószintje legfeljebb 20%-ában és legfeljebb 0,70 m-rel kerül a csatlakozó rendezett terepszint alá.

földszinti helyiség, helyiségcsoport: olyan helyiség, helyiségcsoport, amelynek padlószintje sehol sem kerül a csatlakozó terepszint alá.

függesztett homlokzati fal: az építmény teherhordó szerkezetei előtt folytonosan kialakított, ahhoz rögzített önhordó térelhatároló falszerkezet, amely a teherhordás kivételével a falszerkezetek valamennyi előírt teljesítményjellemzőjével rendelkezik és átlátszó részeket is tartalmaz.

függesztett tűzgátló álmennyezet: a födémszerkezetre függesztő elemekkel felfüggesztett vízszintes felületszerkezet, mely a födémszerkezet tűzállósági teljesítményét hatékonyan növeli. *megjegyzés: az alapszerkezet és az álmennyezet kialakításától függően a födém és a tűzgátló szerkezet tűzállósági teljesítménye együtt is igazolható (MSZ EN 1365-2 szerinti vizsgálattal).*

függesztett tűzgátló álmennyezet: lásd az építményszerkezetek tűzvédelmi jellemzői című tvmi-ben.

független kábelrendszer (mechanikai szempontból): két kábel nyomvonal függetlennek tekinthető, ha egymáshoz képest statikailag független szerkezetként van kialakítva, és távolságuk – a nyomvonalak 2,5 m hosszú végponti szakaszainak kivételével – mindenütt legalább 2,5 m.

függönyfal részleges konfiguráció: olyan függönyfal, amely a teljes szintmagasságban nem, de a födém előtti (meghatározott magasságú) szakaszán rendelkezik tűzállósági határértékkel, illetve olyan vizsgálati eljárás, amely a tömör mezőkből és tűzgátló üvegezésű bevilágító felületekből, álló vízszintes függönyfal sáv tűzállósági határértékének meghatározására szolgál, s melynek eredménye felhasználható a függőleges homlokzati tűzterjedési határérték követelmény, valamint a függőleges homlokzati tűzterjedés elleni gát teljesítésének igazolására. *megjegyzés: lásd MSZ EN 1364-4 szabványban.*

függönyfal teljes konfiguráció: olyan függönyfal, amely a teljes szintmagasságban rendelkezik tűzállósági határértékkel, illetve olyan vizsgálati eljárás, amely a tömör mezőkből és tűzgátló üvegezésű bevilágító felületekből, vagy teljes egészében tűzgátló üvegezésű bevilágító felületekből álló függönyfalszerkezet tűzállósági határértékének meghatározására szolgál, és amelynek eredménye felhasználható mind a vízszintes mind a függőleges homlokzati tűzterjedési határérték követelmény, valamint a vízszintes és függőleges homlokzati tűzterjedés elleni gát teljesítésének igazolására. *megjegyzés: lásd az MSZ EN 1364-3 szabványban.*

függönyfal: olyan nem teherhordó, térelhatároló falszerkezet, amelyet az épület teherhordó szerkezeteire, általában födémeihez rögzítenek és azok síkja előtt, felületfolytonos kialakítású, továbbá az épület állékonyságának biztosítása kivételével a falszerkezetre előírt valamennyi előírt

teljesítményjellemzőt teljesít. *megjegyzés: a födém szerkezetek között elhelyezkedő üvegezett szerkezetek üvegfalaknak minősülnek.*

füstcsappantyú: füstelvezető és füstelvezetéshez, füstmentesítéshez szükséges légpótló légcatornába építhető, automatikusan működésbe hozható zárószerkezet, amely a füst vagy a forró égésgázok továbbterjedését nyitott helyzetben előírt ideig biztosítja, zárt állapotban előírt ideig megakadályozza,

füstfejlődés szempontjából alacsony kockázatú tér: az olyan tér, ahol a technológiából vagy funkcióból adódóan a jelentős füstképződéssel, vagy hőfejlődéssel járó tüzek nem alakulnak ki, vagy a keletkező tüzekből fakadó életvédelmi, vagyonvédelmi kockázat alacsony.

füstgátló nyílászáró: szerkezet, amely beépítve, csukott állapotban a füstnek és a tűz esetén képződő toxikus gázoknak az általa elválasztott térrész egyik oldaláról a másik oldalára való áttérjedését meghatározott mértékben és ideig korlátozza,

füstgáz vezérlő csappantyú (egyszakaszos): manuálisan vagy automatikusan működésbe hozható zárószerkezet, amely a füst vagy a forró égésgázok továbbterjedését nyitott helyzetben előírt ideig biztosítja, zárt állapotban előírt ideig megakadályozza. *megjegyzés: MSZ EN 1366-9 szerint vizsgált és MSZ EN 13501-4 szerint osztályozott egyszakaszos füstmentesítő légcatornával állhat kapcsolatban.*

füstgáz vezérlő csappantyú (többszakaszos): manuálisan vagy automatikusan működésbe hozható zárószerkezet, amely a füst vagy a forró égésgázok továbbterjedését nyitott helyzetben előírt ideig biztosítja, zárt állapotban előírt ideig megakadályozza. *megjegyzés 1: a fenti definíció a füstcsappantyú szerepét pontosabban leíró elnevezése. megjegyzés 2: a tvmi a továbbiakban a füstcsappantyú kifejezést használja. megjegyzés 3: MSZ EN 1366-8 vagy MSZ EN 1366-9 szerint vizsgált és MSZ EN 13501-4 szerint osztályozott füstmentesítő légcatornával állhat kapcsolatban és/vagy - a tűzvizsgálatban igazolt próbatest beépítési körülményei szerint- a tűzszakasz határoló építményszerkezet síkjába, síkjára vagy attól távol is szerelhető.*

füstgáz vezérlő zsalu (egyszakaszos): szerepét tekintve azonos az egyszakaszos füstgáz vezérlő csappantyúval, de a zárás és a nyitás működési elve, a csappantyúlevelek száma (egy helyett jellemzően több) és ezáltal beépítési mérete (mélysége) attól eltér.

füstgáz vezérlő zsalu (többszakaszos): szerepét tekintve azonos a többszakaszos füstgáz vezérlő csappantyúval, de a zárás és a nyitás működési elve, a csappantyúlevelek száma (egy helyett jellemzően több) és ezáltal beépítési mérete (mélysége) attól eltér. *megjegyzés: ahol a tvmi a továbbiakban a füstcsappantyú kifejezést használja, értelemszerűen a füstgáz vezérlő zsalukra is gondol.*

füstgyűjtő tér: a füstszakasz légterének felső, a füstszegény levegőréteg feletti része,

füstkötény: a szomszédos füstszakaszokat egymástól elválasztó építési termék, építményszerkezet vagy berendezés, ami a füst oldalirányú terjedését korlátozza,

füstmentes lépcsőház: az olyan lépcsőház, amelybe az épülettűz alkalmával képződött füst és mérgező égésgázok bejutásának lehetősége oly mértékben van korlátozva, hogy a lépcsőház az épület biztonságos kiürítésére és a mentésre meghatározott ideig alkalmas marad,

füstmentesítés: a védett helyiségbe a füst menekülésre nézve veszélyes mértékű bejutását meggátoló megoldások összessége,

füstszakasz: a helyiség vagy annak része, amelynek kialakítása korlátozza a füst átterjedését a szomszédos füstszakaszba,

füstszegény levegőréteg: a helyiség légterének alsó része, amelyben tűz esetén a tűzből felszálló füstoszlopon kívül veszélyes mértékű füst kis mértékben van jelen,

galéria: helyiség légterének részleges – az alapterületének legfeljebb 50%-án és csak vízszintes szerkezettel történő – megosztásával kialakított belső (közbenső) szint, amelyen helyiség és 1,0 m-nél magasabb tömör korlát vagy fal nem létesül.

gépészeti helyiség: gépészeti rendszerek és berendezéseik elhelyezésére szolgáló, rendel-tetésének megfelelően épületszerkezettel minden irányból körülhatárolt, járófelülettel rendelkező tér. *megjegyzés: gépészeti helyiségnek, beépített tetőtéri résznek tekintendő a tetőtér azon része, amelyben az építmény hűtési, fűtési, szellőzési és egyéb gépészeti rendszerének elemei kerülnek elhelyezésre.*

gépészeti szerelőakna: olyan, építményszerkezetekkel határolt, az építmény két vagy több építményszintjét összekötő térrész, amely gépészeti vezetékrendszerek, illetve – esetenként – azokhoz tartozó villamos berendezések (kifejezetten az aknában elhelyezett gépészeti vezetékrendszerek tűzvédelmét biztosító villamos berendezések) elhelyezésére szolgál.

gépjármű: tűzvédelmi szempontból gépjárműnek tekintendők a KRESZ szerinti gép-járművek, továbbá a mezőgazdasági vontatók, a lassú járművek, mopedautók, közúti szállító- vagy vontató eszközök, gépjárműszerelvények, ideértve az önjáró vagy vontatott munkagépeket, földmunkagépeket, légi és vasúti járműveket,

gépjárműtároló: az épület térfogatán belül, alatt vagy annak tetőfödémén kialakított, gépjárművek elhelyezésére szolgáló helyiség vagy térrész.

gyárilag zárt csomagolás: a szállítóedény olyan lezárt állapota, melynek gyári állapotú zártsága sértetlen.

gyártmány azonosító adattábla: a tűzgátló lezárásra vagy füstgátló nyílászáróra rögzített olyan azonosító, amelyen a nyílászáró megnevezése, gyártója, típusa, tűzállósági teljesítményjellemzői, megfelelőségi igazolásának vagy teljesítménynyilatkozatának azonosítója rögzítésre kerülnek. *megjegyzés: a tvmi a tűzgátló nyílászárókkal kapcsolatban foglalkozik a gyártmányazonosító adattábla alkalmazásával.*

gyártó: a 305/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet I. fejezet 2. cikk 19. pontja szerinti személy vagy szervezet,

gyártói nyilatkozat: a gyártó vizsgálati jegyzőkönyvön alapuló nyilatkozata az építési termék, készlet, szerkezet olyan teljesítményjellemzőjéről, melynek deklarálását a vonatkozó vizsgálati vagy termék szabvány az adott termékkel, szerkezettel összefüggésben nem írja elő pl. testsűrűség, olvadáspont, fajhő, gyulladáspont. *megjegyzés 1: egyes esetekben a tűzvédelmi osztály meghatározásához, vagy tartószerkezeti méretezéshez, szimulációhoz olyan teljesítményjellemzők ismeretére van szükség, amit a gyártó teljesítménynyilatkozata nem tartalmaz, mivel a vizsgálati (pl. termék) szabvány nem tér ki rá. megjegyzés 2: vizsgálati jegyzőkönyvön, magyarországon vagy az európai unióban akkreditált vizsgáló laboratórium által elvégzett*

vizsgálatról készített jelentés vagy a vizsgáló laboratórium ez alapján kiadott nyilatkozata értendő.

hagyományos vagy természetes építési termék: ismert és gyakorolt hagyományos eljárással előállított, az előállítás körzetében helyi felhasználásra szánt, fa, terméskő, föld, agyag, vályog, nád, szalma és más természetes vagy növényi anyagok és az ezekből jellemzően nem sorozatban gyártott építési termékek,

haladás előtti időtartam (pre-movement time): az az időszak, amely a tűz észlelése (detektálása, felfedezése - “detection time”) és a riasztás végrehajtása (“alarm time”) után kezdődik, a riasztási információ feldolgozásához szükséges érzékelési (riasztási tudatosulási) és az emberi reakció időkből összeadódóan megelőzi a tényleges, célirányos kijáratok irányába történő haladást.

haladás időtartama (“travel time” vagy “movement time”): a tényleges, célirányos, kijáratok irányába történő mozgás ideje, az indulástól kezdve a biztonságos tér eléréséig . *megjegyzés: az OTSZ-ben a kiürítés fogalma követelmény oldalról jelenik meg a tervezés során. a kiürítés megfelelőségének igazolásakor a cél, hogy a haladás időtartama (kiürítéshez szükséges időtartam), illetve úthossza soha ne haladja meg: - a kiürítés első és második szakaszának megengedett időtartamát, - a kiürítés első, illetve második szakaszára megengedett úthosszat, vagy - kiürítésre rendelkezésre álló időtartamot (menekülésre rendelkezésre álló időtartam csökkentve a riasztási idővel és a haladás előtti időtartammal).*

haladási sebesség (v): a menekülő személyek menekülési képességétől és a kiürítés útvonala térbeli síkjától és irányától, valamint adott szakaszának létszámsűrűségétől függő átlagos haladási sebesség [m/s vagy m/min]

haladási sebesség (v): a menekülő személyek menekülési képességétől, a rendezvény, esemény típusától, és egyéb külső körülményektől, illetve a rendezvény helyszínén várható maximális létszámtól és létszámsűrűségtől függő átlagsebesség. [m/min]

harmonizált szabvány: a 305/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet I. fejezet 2. cikk 11. pontja szerinti szabvány,

hasadó és hasadó-nyíló felületek: olyan építményszerkezetek, amelyek az építmények vagy az építményrészek határoló szerkezeteiben a káros mértékű robbanási túlnyomás hatására tönkremennek vagy megnyílnak, ezáltal lehetővé téve a nyomáselvezetést.

hasadó felületek: olyan építményszerkezetek, amelyek tönkremenetelükkel lehetővé teszik a belső tér megnyitását a túlnyomás levezetése céljából.

hasadó-nyíló felületek: olyan építményszerkezetek, amelyek megnyílással, elfordulással, billenéssel lehetővé teszik a túlnyomás levezetését, és megnyílási nyomásuk beállítható.

hasznos alapterület: a nettó alapterületnek azon része, amelyen a belmagasság legalább 1,90 m.

hatékony szellőztetés: ahol az adott térben a szellőzés, szellőztetés biztosítja, hogy üzemi körülmények között az éghető gázok, gőzök koncentrációja a kibocsátási hely közvetlen környezetének kivételével ne érje el az alsó robbanási határérték 20%-át,

hátsó kert: az építési telek hátsó telekhatára és az e felé meghatározott építési határvonal (hátsókereti határvonal), valamint az oldalkertje(i) által határolt része.

helyi (részleges) védelem: a beépített tűzjelző berendezés által védett építmény, épület, tűzszakasz, szabadter egyez tűzvédelmi szempontból kockázatos részeinek automatikus érzékelővel való lefedettsége.

helyiség: a rendeltetésének megfelelően épületszerkezettel minden irányból körülhatárolt, járófelülettel rendelkező tér, a beépítetlen tetőtér kivételével.

helyreállítás: építmény rendeltetésszerű és biztonságos használatra alkalmassá tétele érdekében végzett felújítási tevékenység az építményrész eredeti építészeti kialakításának lehetséges megtartása mellett.

hiba: a tűzjelző berendezésnek olyan jellegű meghibásodása, mely veszélyezteti a rendszer megfelelő működését.

hibajel: jel, amely egy hiba bekövetkeztére hívja fel a figyelmet.

hibajelzés: az emberek számára érzékelhető hibajel.

hibrid napelemes rendszer: a napelemes (pv) rendszerek azon alcsoportja, amely közvetlenül kapcsolódik a közcélú villamosenergia-ellátó rendszerhez és az energiaforrásai a napelem modulok és az energiatárolók.

hibrid pv energiaátalakító: villamos szerkezetek egymással összekötött és közös célból összehangolt együttese, amely képes a napelem modulok által előállított egyenfeszültségű energiát és/vagy egy hozzá közvetlen villamos kapcsolattal csatlakoztatott energiatároló rendszer által tárolt energiát oly módon átalakítani, továbbadni, hogy az alkalmassá válik a közcélú villamosenergia-ellátó rendszerbe történő visszatáplálásra és/vagy a létesítmény fogyasztóinak – szükség szerinti - ellátására, továbbá képes a tároló rendszert vezérelni, lekapcsolni.

hibrid pv inverter: olyan napelemes inverter, amely egy villamos szerkezetben képes a napelem modulok által előállított egyenfeszültségű energiát és/vagy egy hozzá közvetlen villamos kapcsolattal csatlakoztatott energiatároló rendszer által tárolt energiát oly módon átalakítani, továbbadni, hogy az alkalmassá válik a közcélú villamosenergia-ellátó rendszerbe történő visszatáplálásra és/vagy a létesítmény fogyasztóinak – szükség szerinti - ellátására, továbbá képes a tároló rendszert vezérelni, lekapcsolni.

hibrid szigetüzemi üzemvitel: a normál üzemállapotban a fogyasztók a közcélú hálózathoz és az energiaátalakító forrásaiból is vételezhetnek energiát. szigetüzemi üzemállapotában a létesítmény meghatározott fogyasztói csoportjainak energiaellátása kizárólag az energiaátalakító által előállított villamos energiával valósul meg a közcélú hálózati irányból és irányba az energiaáramlás teljes kizárása mellett.

hitéleti rendeltetés: a vallási közösség vallási vagy azzal közvetlenül összefüggő más tevékenységéhez kapcsolódó használati cél.

hivatásos tűzoltóság: tűzoltási és műszaki mentési, tűz megelőzési feladatok elvégzésére létrehozott, önálló működési területtel rendelkező hivatásos tűzoltóság;

homlokzat: az építménynek a nézőpont felé eső legkülső pontjára illesztett függőleges felületre vetített, a terepcsatlakozása feletti része.

homlokzati hő- és füstelvezető/légpótló nyílászárny geometriai felülete: a nyitott állapotban lévő nyílászárny által a beépítési keret síkjában szabaddá tett felület.

homlokzati hő- és füstelvezető/légpótló nyílászárny hatásos nyílásfelülete: a nyíló-szárny szabad felületének és az átfolyási tényezőnek a szorzata. *megjegyzés: amennyiben a 15. fejezet táblázatai alkalmazható, akkor a kérdéses nyílászáró 2.2.11. pontban meg-határozott szabad nyílásfelületét meg kell szorozni a táblázat adott nyitási szögéhez tartozó értékkel. amennyiben új beépítésű termékről van szó, akkor a beépített termék MSZ EN 12101-2 szerinti vizsgálattal meghatározott hatásos nyílásfelületét kell figyelembe venni. légpótló nyílászárny esetén a nyíló-szárny szabad nyílásfelületének és az átfolyási tényezőnek a szorzata.*

homlokzati hő- és füstelvezető/légpótló nyílászárny szabad nyílásfelülete: a levegő-áramlás valós felülete, mely kisebb vagy megegyezik a nyílás geometriai felületével, számolva az esetleges akadályokkal (nyitási mechanizmus, rácsok stb.).

homlokzati hő- és füstelvezető/légpótló nyílászárny: a külső térelhatároló szerkezetbe beépített, a füst és a hő elvezetésére vagy a levegő bevezetésére szolgáló szerkezet. az elhatároló szerkezet a függőlegessel 30°-nál kisebb szöget zár be.

homlokzati tűzterjedési határérték: a vonatkozó műszaki követelményeknek megfelelő vizsgálat kezdetétől számított, a tűznek a homlokzati építményszerkezeteken történő terjedésére jellemző határállapot bekövetkezéséig eltelt idő,

homlokzatmagasság (hm): az épület homlokzatának magasságát a hozzá tartozó f/l érték alapján kell megállapítani, melynek számítása során figyelmen kívül kell hagyni a) a kémények, szellőzőkürtők, tetőszerelvények magasságát, b) a vizsgált homlokzatfelülettől 12,00 m-nél távolabbi (hátrább álló) építményrészeket, c) a vizsgált homlokzatfelület vízszintes összhosszának egyharmadát meg nem haladó összhosszúságú és legfeljebb 3,00 m magasságú ca) tetőfelépítmény, építményrész, attika, álló tetőablak, cb) a terepbevágás mögötti homlokzatrész magasságát, továbbá d) a magastető és oromfalainak 6,00 m-t meg nem haladó magasságú részét. a gömb, félgömb, donga vagy sátoztető alakú építmények („tetőépítmények”) homlokzatmagasságát, ha az a 12,00 m magasságot nem haladja meg, a vetületmagasság felében, ha a 12,00 m magasságot meghaladja, a vetületmagasság 6,00 m-rel csökkentett értékében kell meghatározni.

hosszirányú hő- és füstelvezetés: az alagút bejárata, kijárata felé történő füstterelés; az alagút egyik végén a füstelvezetés, másik végén a friss levegő utánpótlása történik,

hő és füst elleni védelem eszközeinek kézi működtetése: a természetes hő- és füstelvezető, valamint légpótló szerkezetek nyitása, a túlnyomásos füstmentesítés be- és kikapcsolása, a gépi füstelvezetés és a gépi légpótlás rendszerének tűzeseti és normál üzemi állapotba kapcsolása, ami kézzel vagy kézi távműködtetéssel valósul meg,

hő és füst elleni védelem: a tűz esetén fejlődő hő és füst terjedését korlátozó, az elvezetését és a füstmentesítést biztosító megoldások összessége,

hő- és füstelvezetés tűzoltósági vezérlőtáblója: a hő és füst elleni védelem valamennyi eszközének egy központi helyről való, a tűzoltóság általi távműködtetését biztosító kezelőfelület,

hő- és füstelvezetés: a védett helyiségbe jutó vagy ott keletkező hő és füst szabadba vezetését biztosító megoldások összessége,

hő- és füstelvezető berendezés: olyan berendezés, amely tűz esetén a hő és füst szabadba áramlását gépi úton, kényszeráramoltatással biztosítja,

hő- és füstelvezető kupola geometriai felülete: az építmény és a hő- és füstelvezető kupolaszerkezet érintkezési pontja által meghatározott síkban mért szabad nyílásfelület.

hő- és füstelvezető kupola hatásos nyílásfelülete: a geometriai felület és az átfolyási tényező szorzata.

hő- és füstelvezető kupola: a külső térelhatároló szerkezetbe beépített, a hő és a füst elvezetésére szolgáló szerkezet. az elhatároló szerkezet a függőlegessel 30°-os vagy ennél nagyobb szöveget zár be.

hő- és füstelvezető rendszer: hő- és füstelvezető, légpótló szerkezetek, berendezések és azok működtetését, valamint a füstszakaszolást biztosító megoldások és rögzítéseik összefüggő rendszere, a beépített tűzjelző berendezés kivételével,

hő- és füstelvezető szerkezet: olyan szerkezet, amely tűz esetén nyitott állapotában lehetővé teszi a hő és füst természetes úton történő kiáramlását a szabadba,

huzamos tartózkodásra szolgáló helyiség: olyan helyiség, amelynek a használata folyamatosan négy óra időtartamot meghaladó, vagy amelynél a használatok közötti szünet időtartama a négy órát nem éri el, lakás esetén a nappali vagy nem nappali tartózkodásra szolgáló szoba, étkező.

ideiglenes építmény (villámvédelmi szempontból): olyan építmény, amelynek egy adott helyen történő felállítása és lebontása között legfeljebb egy naptári év telik el.

időleges tűzterhelés: az adott helyiségben, tűzszakaszban található éghető anyagok és berendezések tömegéből származó tűzterhelési érték.

igazgatási rendeltetés: állami, önkormányzati vagy egyéb igazgatási feladatok.

igazoló dokumentum: minden olyan dokumentum, mely alkalmas az építési termék, építményszerkezet, tűzvédelmi célú berendezés műszaki előírásban meghatározott tűzvédelmi követelményeknek való megfelelését, tűzvédelmi teljesítményét a végfel-használási állapot és beépítés szerint igazolni.

ikerház: két szomszédos építési telek közös oldalhatárán álló, egymástól független épületszerkezetekkel és közműbekötésekkel megvalósított, tűzfalakkal csatlakozó két olyan önálló épület, amely külsőleg egy épület képét mutatja.

ipari rendeltetés: rendszeres üzletszerű ipari tevékenység.

irányfényvilágítás: az MSZ EN 1838 szabvány szerinti fogalmak átvétele előtt alkalmazott kifejezés, amely a menekülési irányt feltüntető piktogrammal, jellel ellátott lámpatestekre vonatkozott (a szakmában még alkalmazott kifejezés)

irodai rendeltetés: jellemzően irodai funkció.

járófelület: emberi tartózkodás vagy közlekedés céljára alkalmas felület.

járulékos tűzvédelmi szerkezet: önálló tűzállósági teljesítménnyel nem rendelkező műszaki megoldás, amely képes hozzájárulni egy szerkezeti elem tűzállósági teljesítményének növeléséhez.

megjegyzés 1: a járulékos tűzvédelmi szerkezetek az MSZ EN 13381-es szabványsorozat szerint vizsgált szerkezetek. az értékelést MSZ EN 13501-2 szerint végzik. az eredmények közvetlenül alkalmazhatóak az MSZ EN 1990 – MSZ EN 1999 szabványcsalád (eurocode) szerinti számításokhoz, vagy az értékelési jegyzőkönyvek önmagukban igazolják az adott szerkezet tűzállósági teljesítményét. megjegyzés 2: jellemző szerkezetek: teherhordó szerkezetek (vasbeton, acél, beton és acél profillemmez együttdolgozó (kompozit) és fa szerkezetek) tűzállósági teljesítményét biztosító műszaki megoldások reaktív (hő hatására habosodó festékek) és nem reaktív (habarcok, burkolatok, vízszintes és függőleges védőmembránok) rendszerekkel.

javítás, helyreállító (reaktív) karbantartás: a karbantartás egyik típusa. a tevékenységek célja a meghibásodott tűzvédelmi műszaki megoldás működőképes állapotának helyreállítása (pl. a meghibásodott alkatrészek javítása vagy cseréje). az intézkedések nem ütemezettek és nem tervezettek, céljuk a meghibásodás megszüntetése.

jelmagyarázat: a menekülési terv részeként az összes biztonsági jelet (pl. tűzoltó készülék, gyülekezési hely), valamint létesítményre vonatkozó jelzést (pl. lépcső, lift) a képjel mellett szavakkal is megmagyaráz

jogosult személy: az üzemeltető által megbízott vagy az üzemeltető által kijelölt, a szükséges szakképesítéssel és ismeretekkel, eszközökkel, tapasztalattal, jogosultsággal rendelkező személy, aki végrehajtja az időszakos felülvizsgálatot, a karbantartást, elvégzi a javítást,

k robbanási jelzőszám: az az állandó, amely a v térfogatú robbantókamrában bekövetkező egy-egy robbanáskor a dp/dt pillanatnyi nyomásemelkedési sebesség $(dp/dt)_m$ maximumát adja. *megjegyzés: a potenciálisan robbanásveszélyes anyag ismerete alapvető a megfelelő intézkedések megvalósításához*

kábelrendszer nyomvonalának mechanikai védelme: a kábelrendszer mechanikailag védettnek tekinthető, ha a vezetékek/kábelek elhelyezési, illetve rögzítési módja teljesíti az msz hd 60364-5-51 követelményeit, és - a vezetékek/kábelek védőcsőben, vezetékcsatornában, kábeltálcán vagy kábelletrán vannak elhelyezve, vagy - a kábelnyomvonal kézzel elérhető tartományon kívül (pl. járószint felett 2,5 m-rel) van vezetve.

karbantartás: mindazon intézkedések, tevékenységek összessége, amelyek célja az érintett műszaki megoldás működőképességének, hatékonyságának biztosítása, meghibásodásának megelőzése, valamint ezek dokumentálása,

karbantartó személy: olyan, a karbantartó szervezet által alkalmazott természetes személy, aki a tűzvédelmi műszaki megoldás adott részterületére és szabályozására a munkáltatója által kiképzett és felhatalmazott, és képes felismerni az általa végzett beavatkozások következményeit, valamint az egyes alkotóelemek javítása érdekében el tudja végezni a javító karbantartást.

karbantartó szervezet: olyan gazdálkodó szervezet, amely rendelkezik a feladat elvégzéséhez szükséges ismeretekkel, ha szükséges gyártói és hatósági jogosultságokkal, tűzvédelmi személyi és tárgyi feltételekkel. *megjegyzés: tűzoltó készülékek karbantartását végző szervezetre a vonatkozó jogszabály tartalmaz definíciót. (OTSZ)*

katasztrófavédelmi órs: a hivatásos tűzoltóság elsődleges tűzoltási és műszaki mentési, tűzmelegelőzési feladatok elvégzésére létrehozott szervezeti egysége;

katasztrófavédelmi tűzátjelzés fogadó központ (tfk): a létesítményen kívüli állandó felügyeleti helyről (távfelügyelet), alapvetően a tűzvédelmi hatóság által használatba vett beépített tűzjelző és/vagy tűzoltó berendezések tűzjelzéseinek fogadására, és a felügyelt létesítmény helye szerint területileg illetékes katasztrófavédelmi műveletirányítási ügyeletre történő továbbításra kialakított rendszer.

kemény lezárás: olyan tűzgátló réskitöltő-réslezáró rendszer, amelyet tűzvédelmi habarcsból alakítanak ki. *megjegyzés: erre a célra szolgáló tűzvédelmi habarcs nem azonos a teherhordó szerkezetek járulékos tűzvédelmére használt habarccsal!*

kéreg/fegyverzet: homogén vagy a rétegtől függően inhomogén, felület-folytonos ki-alakítású, a szerkezet egyik vagy mindkét fő oldalának felületét lezáró, a1 vagy a2 tűzvédelmi osztályú szerkezeti komponens, melynek mérnöki számítással vagy szabványos laboratóriumi vizsgálattal a tűzállósági teljesítménye igazolható.

kereskedelmi, szolgáltató és raktár rendeltetés: termékek és szolgáltatások értékesítése, tárolása.

keresztirányú hő- és füstelvezetés: olyan tevékenység, melynek során külön erre a célra kialakított nyíláson keresztül történik a hő és füst elszívása, valamint a friss levegő bejuttatása, az elszívás az alagút keresztmetszetének a felső 1/3 részén, a befúvás az alsó 1/3 részén történik,

kerítés: a telek területét a közterülettől, a telek közhasználat céljára átadott területétől, illetve a szomszédos telkek területétől vagy a telek különböző rendeltetésű vagy használatú részeit térben elválasztó, lehatároló építmény.

kerti építmény: a kerti tevékenységre, pihenésre, játékokra, szórakozásra, kikapcsolódásra és tárolásra szolgáló műtárgy.

készenlétben tartás: a tűzoltó-szakmai feladatok ellátására használ, rendszeresített, a munkavédelmi előírásoknak megfelelő tűzvédelmi technika bevethető állapotban tartása.

készenléti jellegű szolgálatellátás: az olyan munkakör, amelyben a) a munkakörbe tartozó feladatok jellegéből adódóan – hosszabb időszak alapulvételével – a rendes munkaidő legalább egyharmadában nincs munkavégzés, és a munkával nem töltött időt a munkavállaló pihenéssel töltheti, vagy b) a munkavégzés – különösen a munkakör sajátosságára, a munkavégzés feltételeire tekintettel – a munkavállaló számára az általánoshoz képest lényegesen alacsonyabb igénybevétellel jár, és a tűzoltó 24 órás váltásos munkarendbe tartozó beosztásban, állandó készenléti helyzetben a szolgálatteljesítés helyén látja el a szolgálatát.

készenléti szolgálat: a tűzoltóság káresethez történő vonulásra kötelezettséget vállaló tűzoltójának olyan riasztható állapota, amikor sem tevékenysége, sem tartózkodási helye nem korlátozza kivonulási kötelezettségének teljesítésében.

készenléti üzemi terhelés: a rendszer elektromos teljesítmény igénye, ha egyébként a rendszer nyugalmi helyzetben van.

készlet: egyetlen gyártó által, legalább két külön elemből álló együttesként forgalomba hozott építési termék, amelyet össze kell szerelni ahhoz, hogy az építménybe be lehessen építeni (forrás: 305/2011/EU rendelet (2011. március 9.) az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről)

kettős biztonságú betáplálás: normál és biztonsági tápellátással rendelkező villamos berendezés, mely biztosítja a tüzeseti fogyasztók folyamatos, vagy a megengedett átkapcsolási időre megszakított tápellátását.

kezdeti szabad menekülési szélesség: az összefüggő tömeget határoló vonal azon szakaszainak összessége, amelyen keresztül a személyek menekülhetnek. (m)

kezelő: a tűzjelző központ (továbbiakban tjk) vagy oltásvezérlő központ állandó felügyeletét ellátó személy.

kézi működtető eszköz: a hő- és füstelvezető szerkezet/berendezés emberi beavatkozással történő működtető (nyitó-záró, indító-leállító) eszköze. *megjegyzés: kézi távnyitásra, illetve automata távnyitásra alkalmas eszköz, pl. csörlő, CO₂-es vezérlőszekrény, nyomógomb (amely valamilyen elektromos vezérlőközpontot működtet). azaz az előírások szerint elhelyezett kézi működtető eszköz, vagy az elektromos vezérlőközpont tudja fogadni (pl. az épület diszpécserközpontjából érkező kézi indítású jelet, vagy a tűzjelző központból érkező automatikus jelzéseket, mely alapján a vésznyitás megtörténik).*

kiegészítő berendezés: olyan berendezés, melyet a tűzjelző berendezés indít, vagy amely a tűzjelző berendezést indítja (riasztási állapotba hozza).

kiegészítő betáplálás: kizárólag az építmény normál tápellátását kiegészítő villamos energiatermelő berendezés (pld. napelem, szélgenerátor, gázmotor stb.). *megjegyzés 1: a kiegészítő betáplálásnak az építmény belső villamos hálózatára csatlakoztatása nem történhet a csak kifejezetten tüzeseti biztonsági tápellátásra szolgáló (aggregátoros, szünetmentes stb.) hálózatrészre. megjegyzés 2: a kiegészítő betáplálás a tüzeseti lekapcsolásnál a normál fogyasztókkal együtt lekapcsolásra kerül.*

kiemelt szabadtéri zenés, táncos rendezvény: a 10 000 főt, vagy a 20 000 m²-nél nagyobb területet meghaladó, épületen kívüli területen megrendezésre kerülő, a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó rendezvény,

kijárat szint: az az építményszint, amelyen a benntartózkodó személyek a menekülés során elhagyják az épületet, speciális építményt, és a csatlakozó terepszintre távoznak,

kisnyomású vízköddel oltó: a rendszer részegységeire ható várható legnagyobb üzemi nyomás <12,5 bar

kiterjesztett szórásfelületű sprinklerek: (extended coverage vagy EC), NFPA, FM szabványokban részletezett, a védett kockázat besorolásától függően 18-38 m²/sprinkler szórásfelülettel számolhatunk.

kiürítendő terület: a tűz, veszélyforrás 40 méteres sugarú környezete. [m²]

kiürítés első szakasza: a kiürítés azon része, amely a tartózkodási helytől a menekülési útvonal eléréséig vagy – ha az menekülési útvonal igénybevétele nélkül biztosítható – az átmeneti védett térbe vagy a biztonságos térbe jutásig tart,

kiürítés második szakasza: a kiürítés azon része, amely a menekülési útvonal elérésétől a biztonságos térbe vagy átmeneti védett térbe jutásig tart,

kiürítés útvonala (kiürítésre szolgáló útvonal): az OTSZ által „kiürítésre szolgáló útvonal”-ként meghatározott fogalom.

kiürítés útvonalának hossza (s): a menekülő személy által bejárando útvonal jelen tvmi-ben foglalt elvek szerint mért hossza, [m]

kiürítés: az épületben, épületen, speciális építményben, szabadtéren tartózkodó személyek átmeneti védett térbe vagy biztonságos térbe jutását célzó haladás folyamata,

kiürítési egység: az épület, építmény egy vagy több tűzszakaszát magába foglaló része, ahonnan kiürítés szempontjából 1 időpontban, 1 kiürítési stratégiával, egyszerre menekülnek.

kiürítési folyamat forgatókönyve (scenario): az építmény, szabad terület kiüríthetőségének vizsgálata során felállított kiürítési folyamat, menetrend leírása, amely során bizonyos – kiürítést befolyásoló – feltételek fennállása biztosított.

kiürítési időtartam (t): a tényleges számított, a kiürítendő terület elhagyásához szükséges idő. [min]

kiürítési stratégia: tervezési és irányítási elemek összessége, amely az épület megfelelő geometriai kialakításával, szerkezeteinek tűzvédelmi és tűzállósági adottságaival és a benne elhelyezett/telepített – többek között – a kiürítést támogató és elősegítő rendszerekkel, továbbá tűzvédelmi eszközökkel, berendezésekkel együttesen biztosítja a kiürítéshez megfelelő útvonalakat, amelyeken a benntartózkodók vagy átmeneti védett térbe vagy biztonságos térbe juthatnak, vagy biztonságban a tartózkodási helyükön maradhatnak az adott hely kiürítési feltételeinek bekövetkeztéig.

kiürítési változat: a szabadtéri rendezvény terület, rendezvény helyszín kiüríthetőségének vizsgálata során felállított menekülési útvonalterv.

kiürítésre szolgáló nyílászáró: a kiürítés útvonalán beépített nyílászáró,

kiürítésre szolgáló útvonal: az építmény bármely részén tartózkodó személy által a kiürítés folyamata közben tervezetten bejárt útvonal, amely magába foglalja a kiürítés első szakaszának útvonalát (a menekülési útvonal elérését, egy helyiség, illetve helyiségcsoport elhagyását) és a kiürítés második szakaszának útvonalát (a menekülési útvonalat),

kockázati egység: az építmény vagy annak tűzterjedésgátlás szempontjából körülhatárolt része, amelyen belül a kockázati osztályt meghatározó körülményeket a tervezés során azonos mértékben és módon veszik figyelembe,

kockázati osztály: a tűz esetén a veszélyeztetettséget, a bekövetkező kár, veszteség súlyosságát, a tűz következtében fellépő további veszélyek mértékét kifejező besorolás,

kombinált átvezetés: olyan tűzgátló réskitöltő-réslezáró rendszer, amelyen keresztül épületgépészeti és épületvillamosági vezetékek egy nyílásban átvezethetők. *megjegyzés 1: minden, a tűzállósági megfelelőséget igazoló dokumentumban szereplő épületgépészeti vezetékrendszer átvezethető: csövek (hűtés, fűtés, klíma, víz, csatorna, tűzivíz, gáz) és légtechnikai vezetékek (komfort szellőzőrendszerek, spiko csövek és tűzgátló szellőző légcsatornák, beleértve az esetleg alkalmazott tűzgátló csappantyúkat, valamint hő- és füstelvezető, légpótló, füstmentesítő légcsatornák, beleértve az esetleg alkalmazott füstgáz vezérlő csappantyúkat).* *megjegyzés 2: a kombinált tűzgátló lezáráson keresztül minden, nem tűzgátló légtechnikai vezeték (beleértve a spiko csöveket is) csak tűzgátló csappantyú beépítésével vezethető át.*

kombinált hő- és füstelvezetés: a hosszirányú és keresztirányú hő- és füstelvezetés alkalmazásával kialakított rendszer,

kombinált jellegű védelem: az életvédelem és értékvédelem együttes alkalmazása beépített tűzvédelmi berendezésnél,

konfigurációs szoftver: segédeszköz, mely azt a célt szolgálja, hogy a gyártott berendezés az egyedi igényekhez szabhatóan, a konkrét objektumhoz illeszthetően konfigurálható és működőképes legyen

konvektor lezáró szerkezet: olyan tűzgátló lezárás, amely lezárt állapotában az anyagot vagy terméket szállító technológiai szállítópálya építményszerkezeten átvezető nyílásán a tűz áttérjedését meghatározott ideig meggátolja.

korszerűsítés: meglévő építmény, építményrész, önálló rendeltetési egység, helyiség rendeltetésszerű és biztonságos használatra alkalmasságának javítása, használati értékének, teljesítőképességének, üzembiztonságának növelése érdekében végzett építési tevékenység.

környezeti kitettség szerinti használati besorolás: egy építési termék környezeti kitettség szerinti besorolása a tűzvédelmi jellemzők kiegészítésére. jelölése: x, y (egyres termék típusoknál y1 és y2), z1 vagy z2.

környezeti kitettség szerinti használati besorolás: egy építési termék környezeti kitettség szerinti besorolása a tűzvédelmi jellemzők kiegészítésére. jelölése: x, y (egyres termék típusoknál y1 és y2), z1 vagy z2.

környező terepszint: a telekhez csatlakozó szomszédos telkek rendezett terepszintje.

középfolyosó: olyan folyosó, amelynek mindkét hosszanti oldalát helyiségek, helyiségcsoportok határolják.

középmagas építmény: olyan építmény, amelyben a legfelső építményszint szintmagassága 13,65 m és 30,0 m között van.

középnomású vízköddel oltó: a rendszer részegységeire ható várható legnagyobb üzemi nyomás 35 bar és 12,5 bar közé esik

közhasználatú építmény: az olyan építmény (építményrész), amely – a település vagy településrész ellátását szolgáló funkciót tartalmaz, és – használata nem korlátozott, illetve nem korlátozható (pl. alap-, közép-, felsőfokú oktatási, egészségvédelmi, gyógyító, szociális, kulturális, művelődési, sport, pénzügyi, kereskedelmi, biztosítási, szolgáltatási célú építmények mindenki által használható részei), továbbá – használata meghatározott esetekben kötelező, illetve elkerülhetetlen (pl. a közigazgatás, igazságszolgáltatás, ügyészség építményeinek mindenki által használható részei), valamint, amelyet – törvény vagy kormányrendelet közhasználatúként határoz meg

közkert: egy meghatározott fő funkciót (játék, sport, pihenés stb.) szolgáló, közterületi zöldterület, amelyet bárki használhat.

közmű: termelő, elosztó, gyűjtő, továbbító, szabályozó, mérő rendeltetésű építmények, vezetékek, berendezések összessége, amely az egyes területfelhasználási egységek és az építmények rendeltetésszerű használatának biztosítása érdekében a fogyasztók vízellátási,

szennyvízelvezetési és belterületi csapadékvíz elvezetési, gáz-, hő- és villamosenergia-ellátási, valamint hírközlési időszakos vagy folyamatos igényeit a település saját termelő, illetve előkészítő berendezései révén, vagy távvezetéki rendszerekhez kapcsolódva központosan, folyamatosan, kellő biztonsággal, közösségi úton, üzemszerűen működve elégti ki.

közműpótló műtárgy: a közművet helyettesítő vagy kiegészítő egyedi műtárgy.

közös útvonal: a kiürítés tervezésekor figyelembe vett útvonal a közös útvonal figyelembe vehető kezdetétől addig a pontig, ahol a menekülés során az érintettek megválaszthatják a kiürítés irányát.

közösségi épület: minden olyan épület, amely nem minősül lakó-, tárolási-, ipari-, mezőgazdasági épületnek.

közösségi rendeltetés: lakónak, iparinak, mezőgazdaságinak, tárolásnak nem minősülő rendeltetés,

közösségi szórakoztató rendeltetés: rendezvény, előadás, kiállítás, táncmulatság, művelődés, szórakoztatás.

közpark: több funkciót szolgáló, közhasználatú közterületi zöldterület, amelyet bárki használhat.

központi szünetmentes tápegység (központi ups): olyan szünetmentes tápegység (ups), amelynél a szünetmentes tápegység és az akkumulátortelep ugyanabban vagy szomszédos helyiségben van elhelyezve, és több olyan az építmény különböző pontjain levő fogyasztót táplál, amelyek nem a szünetmentes tápegységgel azonos helyiségben vannak elhelyezve. *megjegyzés 1: a „központi szünetmentes tápegység” tűzvédelmi szempontból lényeges tulajdonsága az, hogy hozzá jelentős hosszúságú (szekunder oldali) váltóáramú, illetve egyenáramú vezetékrendszer csatlakozhat. megjegyzés 2: a szünetmentes tápegységek bizonyos esetekben olyan rendszerelemeket táplálnak meg, melyeknek a tápellátására vonatkozóan különleges követelmények jelenhetnek meg, pl. minősítési követelmény, állapotjelzési követelmény, stb.*

közreműködő önkéntes tűzoltó egyesület: a vállalt tevékenységi területen tűzoltási, műszaki mentési feladatokban közreműködő egyesület;

köztárgy: közterületen vagy közhasználat céljára átadott területen álló közcélú műtárgy.

közterület: közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló földterület, amelyet az ingatlan-nyilvántartás ekként tart nyilván.

közüzemi szolgáltatás: külön törvény alapján termékértékesítési vagy szolgáltatásnyújtási kötelezettség hatálya alá tartozó vállalkozás által e kötelezettség alapján nyújtott közszolgáltatás.

közvetett természetes megvilágítás: közvetlen természetes megvilágítású helyiségen, helyiségrészen keresztül történő megvilágítás.

közvetlen természetes megvilágítás: külső térelhatároló szerkezetben kialakított, bevilágításra szolgáló felületen keresztül történő nappali megvilágítás.

közvetlen természetes szellőzés: közvetlenül a szabadba nyíló nyílászárón vagy szellőzőkürtön, szellőzőcsatornán keresztül történő gravitációs légcsere.

kst robbanási jelzőszám (explóziós együttható): a k robbanási jelzőszám maximális értéke, amely a vizsgálandó komponens koncentrációjának széles tartományában vizsgálatokkal határozandó meg. a robbanás erősségére a kst értékéből lehet következtetni.

kulturális rendeltetés: kiállítás, előadás, rendezvény, művelődés, szórakoztatás.

különleges működésű nyílászáró: olyan nyílászáró, amelynek működése eltér a hagyományos, kézzel működtethető, oldalt felnyíló vagy középen felnyíló működési módtól (pl. toló-, forgó-, billenő-, szekcionált kapu, gördülő kapu, redőnykapu, gyorscsévélő kapu stb.)

külső térelhatároló fal: a homlokzatnak a külső tér, a belső udvarnak, fedett átriumnak, légudvarnak és légaknának az általa határolt nyitott udvar felé néző térelhatároló fala,

kvk-építmények (kis villámvédelmi kockázatú): olyan építmények, amelyek esetében jogi vagy műszaki szempontból a villámvédelmi kockázat elhanyagolható, és ezért az OTSZ villámvédelmi biztonságra vonatkozó előírása teljesítettnek tekinthető.

lábazati felület: az egy építményszinthez tartozó homlokzati falfelület technológiailag szükséges magasságú sávja, amelynek alsó határa a terepcsatlakozás, alacsonyabb épületcsatlakozás, csatlakozó vízszintes építményszerkezet felső síkja,

lágyszűrés: olyan tűzgátló réskitöltő-réslezáró rendszer, amelyet egy rendszerként minősített közetgyapot táblából és arra felhordott tűzvédelmi bevonatból alakítanak ki. *megjegyzés: egyes lágyszűréses rendszerekben a tűzvédelmi bevonat két alkotórészből áll: egy hígabb, festhető és egy sűrűbb, kenhető komponensből, amelyeket a gyártó alkalmazástechnikai útmutatója szerint lehet kombinálni.*

lakóépület: az olyan épület, amelyben a lakásszövetkezeti tag vagy a nem tag tulajdonában, illetőleg a használatában álló lakások száma meghaladja a lakásszövetkezet tulajdonában álló nem lakás céljára szolgáló helyiségek (iroda, műhely, raktár stb.) számát.

lakóépület: az olyan épület, amelyben a műszakilag megosztott, önálló lakások száma meghaladja az épületben lévő önálló nem lakás céljára szolgáló helyiségek számát.

lakóépület: jellemzően lakást és a hozzá tartozó kiszolgáló helyiségeket magába foglaló épület.

lángzár: csővezetékbe épített robbanás tovaterjedését megakadályozó szerkezet, melyet olyan helyre építettek be, ahol a lángfront terjedési sebessége a legrosszabb esetet figyelembe véve kisebb, mint 340 m/s.

lángzár: csővezetékbe épített robbanás tovaterjedését megakadályozó szerkezet, melyet olyan helyre építettek be, ahol a lángfront terjedési sebessége a legrosszabb esetet figyelembe véve kisebb, mint 340 m/s.

lefúvatás: robbanási túlnyomás levezetése olyan térbe, ahol a túlnyomás kiterjedhet és ezáltal a belső tér mentesül a túlnyomás károsító hatásaitól.

lefúvatási befogadótér: olyan zárt tér, amely szabad térrel nem kapcsolódó helyiségek nyomásmentesítése során annak túlnyomását befogadja és a szabad térbe továbbítja.

légakna: közel azonos légszennyezettségű helyiségek közvetlen természetes szellőzésére szolgáló, határfalakkal határolt, vagy a szomszédos építési telek beépítéséig a telekhatárhoz csatlakozó oldalán nyitott tér.

légpótlás: a hő- és füstelvezetéshez szükséges levegőpótló megoldások összessége,

légpótló berendezés: olyan berendezés, amely tűz esetén a hő- és füstelvezetéshez szükséges légpótlás helyiségbe juttatását gépi úton, kényszeráramoltatással biztosítja,

légpótló szerkezet: olyan szerkezet, amely tűz esetén nyitott állapotában lehetővé teszi a légpótláshoz szükséges levegő természetes úton történő beáramlását a füstelvezetéssel ellátott helyiségbe,

légréses fal (homlokzat): olyan külső térelhatároló szerkezet, ahol a homlokzatburkolat (vagy külső térelhatároló szerkezet, épületburok - beleértve a burkolt tetőket is) és a mögötte lévő szerkezetek (hőszigetelés, falszerkezet) között légrést alakítanak ki. *megjegyzés: lásd még átszellőztetett légréses fal (homlokzatburkolat).*

légudvar: helyiségek közvetlen természetes szellőzésére és megvilágítására szolgáló, épületszárnyakkal, határfalakkal körülhatárolt belső udvar, vagy a szomszédos építési telek beépítéséig a telekhatárhoz csatlakozó oldalán nyitott tér.

lényeges terméktulajdonság: az építési termék olyan teljesítménye, amely a termék tervezett felhasználása során az építményben való elhelyezkedés, az épületszerkezeti szempontból betöltött szerep és a környezeti hatások figyelembevétele mellett az alapvető követelmények teljesülése szempontjából meghatározó és a megfelelő termék kiválasztásához nélkülözhetetlen,

lépcsőház: szintkülönbség áthidalására szolgáló, építményszerkezettel minden irányból körbevett, lépcsőt tartalmazó közlekedő helyiség,

lépcsők önálló használatára nem képes személyek: időszakosan vagy tartósan mozgásképességükben korlátozott személyek azon csoportja, akik szinten belül vagy rámpán önállóan képesek a menekülésre, de a szintek között lépcsőn már segítséggel menekülnek vagy mentésre szorulnak.

lépcsők tartóelemei: a teljes lépcsőszerkezet a kiegészítő szerkezetek – mellvéd, lábamat, korlát, fogódzó, járófelületi bevonat, burkolat – nélkül,

lépcsőkar szabad szélessége: a lépcsőkorlátok, vagy a lépcsőkorlát és a fal között mért legkisebb vízszintes távolság. ezt a szélességet a korlátlift csukott szerkezeti mérete nem csökkentheti.

lépcsőtér: lépcsőkarokból, pihenőkből és a kapcsolódó közlekedőkből álló, összefüggő légtér képező közlekedőtér,

létesítés: tervezés, telepítés, használatbavétel és elfogadás folyamatsora,

létesítmény: az egy telken álló építmények és szabadterek összessége,

létesítményi tűzoltó: a főfoglalkozású létesítményi tűzoltóság, vagy alkalmasszerűen igénybe vehető létesítményi tűzoltóság szervezetében tűzoltói feladatot ellátó vagy a létesítményi tűzoltóság szakmai feladatellátását irányító személy, akit a központi szerv létesítményi tűzoltóként nyilvántart és igazolvánnyal lát el.

létesítményi tűzoltóság vonulási területe: a létesítményi tűzoltóság fenntartására kötelezett szervezet létesítményének területe, valamint azon más létesítmények területe, amelyekre a szerződésben működési kötelezettséget vállal.

létesítményi tűzoltóság: tűzoltási és műszaki mentési feladatok elvégzésére, gazdálkodó szervezet által létrehozott, önálló működési területtel nem rendelkező tűzoltóság;

létszámsűrűség (d): a szabadtéri rendezvény terület, rendezvény helyszín kiürítendő területének alapterületére vetített fajlagos létszám. [fő/m²]

létszámsűrűség: az adott helyiségben, helyiségrészen tartózkodó, illetve ott a legkedvezőtlenebb időpillanatban menekülő embereknek a helyiség kiürítés útvonalaként használható és erre tervezett részének alapterületére vetített fajlagos létszáma. $d=n/a$ ahol: d létszámsűrűség [fő/m²], n la vizsgált helyiségben tartózkodó vagy azon keresztül menekülő személyek száma a legkedvezőtlenebb időpillanatban [fő], a vizsgált helyiség – szabad szélességgel figyelembe vett - alapterülete [m²] *megjegyzés: a létszámsűrűség megállapításánál a kiürítés időtartama alatt az adott területen áthaladni tervezett létszámot szükséges figyelembe venni. a vizsgált helyiség szabad szélességgel figyelembe vett területe alatt a helyiség kiürítési mozgást lehetővé tevő, akadályoktól mentes területét lehet csak figyelembe venni. így a helyiség alapterületébe nem számíthatók be a raktározásra kijelölt területek és a berendezésekkel, gépekkel (pl. nézőtéri széksorral, irodai boxokkal stb.) elfoglalt területek, sem az 1,90 m szabad belmagasság alatti területek. sport célú, illetve színpadi építmények kiürítésénél a küzdőteret, illetve a színpadot önálló területként szükséges értelmezni, melynek létszámsűrűségét az e térrészeken rendeltetésszerűen tartózkodók létszáma, továbbá amennyiben a nézőtér kiürítés útvonalaként is szolgál, akkor az e területeken keresztül menekülni tervezettek létszáma alapján határozható meg.*

loggia: az épület homlokzati síkján belül lévő, három oldalról falakkal, alulról és felülről födémmel határolt, helyiséghez közvetlenül csatlakozó külső tartózkodó tér.

lokális tűzterhelés: az időleges tűzterhelés értéke egy adott helyiség padlófelületének egy meghatározott részére vetítve, amennyiben ott az éghető anyagok koncentráltan, azaz az egész helyiség viszonylatában – függőleges és vízszintes irányban – aszimmetrikus eloszlásban helyezkednek el. értéke egy helyiségen belül – a kijelölt területeket illetően – jelentős eltérést mutathat. a lokális tűzterhelés, mint kalorikus adat – a környező technológiák tűzbiztonságára és az építményszerkezetek tűzállósági teljesítményére gyakorolt hatás reális volta miatt – mérnöki számítással meghatározható – célszerűen a kockázati helyzetkép megállapításakor számításba veendő, illetve vehető.

lps: I villámvédelmi rendszer, az msz en 62305 szabványsorozatnak megfelelően. az lps feladata a közvetlen villámcsapás hatására bekövetkező tűz, áramütés és mechanikai sérülés elleni védelem biztosítása.

magasépítmény: olyan építmény, amelyben a legfelső építményszint szintmagassága a 30 m-t meghaladja.

magasépület: az OTÉK szerinti olyan magasépítmény, ami épületnek minősül,

magastető: olyan tető, amelynek lejtése a 10%-ot meghaladja.

másodlagos robbanás: olyan robbanás, amelyet egy már kifejlődött robbanás indít meg.

megelőző (proaktív) karbantartás: a karbantartás másik típusa. a tevékenységeknek meghatározott időközönként, az előírt kritériumoknak megfelelő végzése abból a célból, hogy csökkentsék a tűzvédelmi műszaki megoldás meghibásodásának, vagy a működésében bekövetkezett romlásának a valószínűségét, biztosítva ezzel a tűzvédelmi műszaki megoldás integrált működését. az intézkedések ütemezettek, proaktívak, és céljuk a meghibásodáshoz vezető folyamat ellenőrzése (pl. csere, kenés/olajozás, tisztítás, ellenőrzés)

megfelelő utcai légtérarány: a helyi építési szabályzatban meghatározott megengedett legnagyobb, vagy annál legkisebb utcai légtérarány.

megfelelőségi nyilatkozat: a termékek forgalomba hozatalának közös keretrendszeréről, valamint a 93/465/EGK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló 2008. július 9-i 2008/768/EK európai parlamenti és tanácsi határozat iii. mellékletének tartalmán alapuló, a tűzoltó-technikai termékekre, a tűz- vagy robbanásveszélyes készülékekre, gépre, berendezésre vonatkozó tűzvédelmi, biztonságossági követelményeknek való megfelelés igazolására alkalmas irat;

megnyílási nyomás: az a nyomás, amelynél a hasadó-nyíló felület megnyílása megindul.

megújuló energiaforrás: megújuló, nem fosszilis forrásokból származó energia, nevezetesen szél-, nap-, aerotermikus, geotermikus, hidrotermikus energia, vízenergia, biomasszából, hulladéklerakó helyeken és szennyvíztisztító telepeken keletkező gázokból és biogázokból nyert energia.

melléképítmény: a telek és a telken álló főépítmény (főépítmények) rendeltetészerű használatát, működtetését elősegítő, kiegészítő rendeltetésű építmény, a) közmű-becsatlakozási műtárgy, b) közműpótló műtárgy, c) hulladéktartály-tároló, d) – épülettől különálló – építménynek minősülő kirakatszekrény, e) kerti építmény, f) húsfüstölő, jégverem, zöldségverem, g) állat ól, állatkifutó, h) trágyatároló, komposztáló, i) siló, ömlesztettanyag-, folyadék- és gáztároló, j) építménynek minősülő antennatartó szerkezet, zászlótartó oszlop.

mélyállomás: az az állomás, melynek a peronszintje a terepszinttől mérve mélyebben van 20 méternél,

menekülés: a veszélyhelyzet keletkezésétől a biztonságos tér eléréséig tartó, az épület, az építmény, a speciális építmény, a szabadtéri rendezvény elhagyását célzó folyamat.

menekülésben korlátozott személy: olyan személy, aki életkora, értelmi vagy fizikai-egészségi állapota alapján, esetleg külső korlátozás miatt önálló menekülésre nem képes,

menekülésben korlátozott személyek speciális intézménye: olyan, menekülésben korlátozott személyek elhelyezésére, ellátására, kezelésére, nevelésére, oktatására, gondozására szolgáló intézmény, amelyben az elhelyezett, ellátott, kezelt, nevelt, oktatott, gondozott személyek menekülési képességét az életkoron kívül egyéb tényező is kedvezőtlenül befolyásolja,

meneküléshez szükséges időtartam (required safe egress time, RSET; time needed for escape, TNE): az a teljes számított idő, amely alatt a személyek elhagyják az építményt, azaz a tűz keletkezésétől kezdve a biztonságos tér eléréséig tartó időszak. magába foglalja az észlelés és riasztás idejét, a kiűrités előtti időt és a kiűritési időt. nem azonos egy gyakorlaton vagy tényleges vészhelyzetben mérhető menekülési időtartammal.

menekülési felvonó: tűz esetén a benntartózkodók által is használható biztonsági felvonó,

menekülési jel: olyan biztonsági jel, amely a menekülésre szolgáló kijárat, vészkiárat helyét és az építményben, épületen belül vagy a szabadtéren – a közlekedési (kijárat) úton – annak irányát mutatja,

menekülési terv: Az építményben tartózkodóknak kihelyezett tervrajz melyen a meneküléshez szükséges ismereteket tüntetik fel. Tartalmazhatja továbbá az kiürítéshez, a mentéshez valamint az első beavatkozáshoz szükséges információkat is.

menekülési útvonal: a menekülő személyek által igénybe vett közlekedési útvonal, amely kialakításával tűz esetén a kiürítés második szakaszában – tömegtartózkodásra szolgáló helyiség esetén a helyiség kiürítésére szolgáló nyílászárót követő útvonalon – biztosítja a menekülő személyek biztonságát a meneküléshez szükséges időtartamig,

menekülésiútirány-jelző rendszer: olyan rendszer, amely szembetűnő és félreérthetetlen információt és megfelelő vizuális utasítást biztosít a bent tartózkodók számára a terület elhagyásához vészhelyzet esetén a kijelölt menekülési útvonalon azáltal, hogy egyértelműen elrendezett vizuális eszközöket, jeleket és megjelöléseket alkalmaz,

menekülésiútvonal-védelem: a beépített tűzjelző berendezés által védett építmény, épület, tűzszakasz menekülési útvonalainak és a közvetlenül csatlakozó helyiségek automatikus érzékelővel való lefedettsége, kivéve a védelemből kihagyható tereket,

menekülésre alkalmas környezet: ideiglenes emberi tartózkodásra alkalmas tér, amelynél az adott időpontban a tűzfolyamat során az emberek menekülési képességét befolyásoló állapotjelzők egy kritikus szintet nem haladnak meg (például látótávolság, toxikus gázok koncentrációja, oxigén koncentráció, gázhőmérséklet, hőszugárzás),

menekülésre rendelkezésre álló időtartam (available safe egress time, ASET; time available for escape, TAE): a tűz keletkezésétől (a gyulladástól) számított teljes idő, amely során az építményben, szabad téren a környezeti feltételek lehetővé teszik a biztonságos menekülést és a mentést.

menekülésre számításba vett útvonal hossza (s): a menekülő személyek által bejárando útvonal – jelen tvmi-ben foglalt elvek szerint mért – hossza. [m]

mentés: az építményben tartózkodó, önállóan menekülni nem képes személyek tartózkodási helyükről átmeneti védett térbe vagy biztonságos térbe juttatása a rendelkezésre álló személyek és eszközök segítségével, beleértve a segítségre tervezetten érkező tűzoltóság erő- és eszközrendszerét is.

mentési segédterület: akadálymentesített épületekben, épületrészekben a lépcsők önálló használatára nem képes személyek részére kialakított, mentésük megkezdéséig átmeneti részleges védelmet nyújtó terület

mennyezeti helyzetű elemek: a használati teret felülről részben vagy teljesen határoló, (un. fej feletti) jellemzően vízszintes vagy a vízszintessel 60°-nál kisebb szöget bezáró szerkezetek komponensei vagy fej felett elhelyezkedő (kifeszített, belógatott, felszerelt stb.) egyéb elemek.

mértékadó kockázati osztály: az építmény, az önálló épületrész egészére vonatkozó besorolás, amely megegyezik a kockázati egységek kockázati osztályai közül a legszigorúbbal,

mértékadó tűzszakasz: a létesítmény legnagyobb oltóvízigényű tűzszakasza,

minimális gyújtási energia (mie): minimális gyújtási energia értéke az egyik legmeghatározóbb, mivel értéke megadja, hogy mekkora az a minimális energia, amivel a por berobbantható. mértékegysége: joule.

minimális menekülési szélesség: az a szélesség, amelyen keresztül a rendezvény helyszínén a menekülésre számításba vett összefüggő tömeg, a menekülésre figyelembe vett útvonal szabad szélességének átlagos átbocsátó képessége alapján 4 perc alatt képes áthaladni. (m)

mozgásképtelen személy: olyan személy, aki menekülésre nem képes, mentése pedig személyzetet, szükség szerint segédeszközt igényel,

munkafolyamat ellenőrző lista: a karbantartás dokumentuma, amely magába foglalja a tűzgátló lezárás, különösen a tűzgátló nyílászáró szakszerű karbantartásához szükséges főbb ellenőrzési pontokat

működés ellenőrzése (működési próba): olyan művelet, amely biztosítékot nyújt arról, hogy a tűzvédelmi műszaki megoldás az üzembe helyezés időpontjában követelményként megfogalmazottak szerint működik.

működőképesség-megtartás: egy tűzvédelmi rendszer azon képessége, hogy feladatát meghatározott ideig tűz esetén is képes ellátni, összhangban a tűzvédelmi koncepcióval.

műszaki előírás: műszaki tartalmú alapidokumentum, amely lehet európai uniós jogi aktus, jogszabály, harmonizált európai vagy nemzeti szabvány, európai műszaki értékelés, nemzeti műszaki értékelés, hatályos építőipari műszaki engedély vagy műszaki irányelv (forrás: 1996. évi XXXI. törvény (tűzvédelmi törvény) *megjegyzés: jelenleg már nincsen érvényben lévő építőipari műszaki engedély.*

műszaki mentés: természeti csapás, baleset, káreset, rendellenes technológiai folyamat, műszaki meghibásodás, veszélyes anyag szabadba jutása vagy egyéb cselekmény által előidézett veszélyhelyzet során az emberélet, a testi épség és az anyagi javak védelme érdekében a tűzoltóság részéről – a rendelkezésére álló, illetőleg az általa igénybe vett eszközökkel – végzett elsődleges beavatkozási tevékenység;

műtárgy: mindazon építmény, ami nem minősül épületnek és épület funkciót jellemzően nem tartalmaz (pl. út, híd, torony, távközlés, műsorszórás műszaki létesítményei, gáz-, folyadék-, ömlesztett anyag tárolására szolgáló és nyomvonalas műszaki alkotások).

nagylégterű helyiség: legalább 1200 m² alapterületű és legalább 4 m számított belmagasságú helyiség,

nagynyomású vízköddel oltó: a rendszer részegységeire ható várható legkisebb üzemi nyomás >35 bar.

napelem modulok (az OTSZ előírásainak szempontjából): a napelemes (pv) rendszer egyenáramú (dc) részének az egyenáramú (dc) kábelezés épület belső terébe történő belépési pontjáig terjedő elemeinek összessége; beleértve a napelem táblákat (a szabvány szerinti definíció értelmében pv-modulokat), az egyenáramú kábelezést, valamint az esetlegesen itt elhelyezett védelmi és kapcsolókészülékeket tartalmazó napelem csatlakozó dobozokat. *megjegyzés: a fogalom továbbiakban a tvmi-ben, mint napelemes rendszer körül alkalmazásra, de nem jelenti a szokásos értelemben vett teljes napelemes rendszert (dc/ac-oldal).*

nem bejárható az a terület: ahova méret vagy más fizikai korlátok miatt emberek nem képesek bejutni (kábel alagutak, elosztószekrények, álmennyezeti terek stb.)

- nem éghető anyag: szervesetlen vagy alacsony szervesanyag-tartalmú anyag, amelynek gyulladási hőmérséklete a vonatkozó műszaki eljárásban a meghatározási hőmérséklethez nem állapítható meg, az a1 és a2 tűzvédelmi osztályba sorolt építőanyag, valamint az a szilárd építőanyag, amelynek a szabványos laboratóriumi vizsgálati módszerrel megállapított, a termék egészére vonatkozó égéshője nem haladja meg a 3,0 MJ/kg-ot,
- nem lakás céljára szolgáló épület: minden egyéb olyan épület, amelyben legalább két, műszakilag megosztott önálló, nem lakás céljára szolgáló helyiség van (társas irodaépület, társas üdülő, társas garázs stb.).
- nem vezetőképes por: éghető por, amelynek villamos ellenállása nagyobb, mint 1000 Ω m, pl.: szerves porok, cukor, kakaópor, liszt, fapor.
- nemzeti műszaki értékelés: műszaki előírás, amely a sorozatban gyártott építési termékekre vonatkozó más műszaki előírás hiányában a gyártói teljesítménynyilatkozat alapdokumentuma, szintek, osztályok vagy leírás megadásával tartalmazza a termék tervezett felhasználásához kapcsolódó, nyilatkozatba foglalandó alapvető jellemzőket, továbbá meghatározza a teljesítményállandóság értékelésére és ellenőrzésére szolgáló rendszert,
- nettó alapterület: helyiség vagy épületszerkezettel részben vagy egészben közrefogott tér vízszintes vetületben számított területe.
- nevelési, oktatási rendeltetés: a gyermeknevelés, az alap-, közép-, és felsőfokú oktatási tevékenység, a szakképzés és a felnőttképzés, valamint továbbképzés.
- névleges szélesség: a közlekedési útvonal fizikai határai közötti távolság, illetve nyílászáróknál a nyílászárók kereskedelmi jelölésében használatos névleges szélesség
- norma szerinti villámvédelem: az MSZ EN 62305 szabványsorozat szerint kialakított villámvédelmi rendszer,
- normál tápellátás: a normál tápforrásról történő villamosenergia-ellátás,
- normál tápforrás: villamos energiával működő fogyasztókat ellátó tápforrás,
- normál üzem: a tervezési paraméterek között működő üzem vagy technológia üzemállapota.
- normatív tűzterhelés: bizonyos rendeltetésű helyiségekre, helyiségcsoportokra a tűzvédelmi tervezésben alkalmazható, statisztikai felmérésen alapuló időleges tűzterhelési érték.
- növelt biztonságú oltóberendezés: olyan sprinklerberendezés, melyre teljesül az MSZ EN 12845 szabvány f melléklete, vagy olyan vízköddel oltó berendezés, melyre – a kialakíthatóságot figyelembe véve – teljesül az MSZ EN 12845 szabvány f melléklete.
- nyílás nélküli homlokzati fal: olyan homlokzati fal, amely nem tartalmaz nyílást, vagy olyan homlokzati falszakasz, amelyen a nyílásokat tartalmazó részeket tűzvédelmi célú sávval vagy tűzterjedés elleni gáttal választották el a tömör, nyílást nem tartalmazó felületektől.
- nyílászáró: nyílásba beépített, nyitható vagy fix, tűzvédelmi teljesítmény-jellemzőkkel nem rendelkező építményszerkezet; az ajtó, kapu, zsalu, ablak (fix ablak) gyűjtőfogalma. nyílászárónak tekintendő az ajtószerkezettel egybeépített nyílászáró oldalvilágító, -felülvilágító is. *megjegyzés 1: a definíció nem vonatkozik a tűzgátló nyílászárókra és az üvegtéglákból készült falakra.*

megjegyzés 2: a definíció nem vonatkozik a függönyfalprofilokból összeállított üvegfalakra vagy függönyfalakra. nyílászáró-oldalvilágító, -felülvilágító: nyílászáróhoz csatlakozó, annak részeként kialakított, jellemzően üvegezett, nem nyitható térelhatároló szerkezet, amely a nyílászáróhoz általában egy függőleges vagy egy vízszintes tokosztással csatlakozik és egyéb tokosztást nem tartalmaz; egyes esetekben a nyílászáróhoz fix panelként is csatlakozhat.

megjegyzés 3: a definíció nem vonatkozik a térosztás szempontjából kialakított tolófalakra.

nyilatkozat: a tűzvédelmi szakértő vagy a tűzvédelmi tervező által az adott építményszerkezet műszaki előírásban meghatározott tűzvédelmi követelményeknek való megfelelését igazoló irat (forrás: 55/2013. (X. 2.) BM rendelet az egyes építményszerkezetek tűzvédelmi követelményeknek való megfelelésének a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény 13. § (4) bekezdés e) pontja szerinti igazolásának eseteiről és módjáról)

nyithatóság: kiürítésre szolgáló nyílászáró zárt állapotának oldására és a nyílászáró kézzel való kitarására, nyitott állapotba mozgatására való alkalmasság,

nyomáslevezető zsalu: olyan eszköz, amely áramlási utat biztosít a védett tér határoló felületén keresztül, abból a célból, hogy korlátozza a védett térben kialakuló maximális nyomás értékeket az oltógázzal történő elárasztás során.

nyomvonal jellegű építmény: a sajátos építményfajták körében a vasúti pálya, a függő- és szállítoszalag-pálya, az út, a vízellátási vezeték, a csatorna, a szénhidrogén-termelés mezőbeli vezetékei, a kőolaj- és a kőolajtermék-szállító vezeték, a földgázszállító vezeték, a földgáz-célvezeték és a földgáz-elosztóvezeték, a szén-dioxid-szállító vezeték, az egyéb gáz- és gáztermékek vezetéke, a villamosenergia-átviteli és elosztóhálózat, a villamosenergia-termelői, magán- és közvetlen vezeték, a távhővezeték-hálózat, az elektronikus hírközlési építmény.

olaszlépcső: ahol a belépő szélessége kiegészül egy lépéstávolság egész számú többszörösével, azaz „ $2m+sz = 60-64 + n*60-64$ ”.

oldalkert: az építési teleknek a szomszédos telekkel közös oldalhatára és az e felé eső építési határvonala (oldalkerti határvonal) között fekvő része.

oltóvíztároló: a tűz oltására megfelelő minőségű és mennyiségű víz tárolására alkalmas tartály vagy építmény, amely rendelkezik a vonatkozó előírásoknak megfelelő vízkivételi lehetőséggel.

olvadék: a vonatkozó műszaki követelményben meghatározott állapotú anyag,

oromfal: a magastetővel lefedett épület, épületrész homlokzati falának az a része, amely a padlásteret vagy a beépített tetőteret a tetőgerincet elmetszve lehatárolja.

önálló építmény: független építményszerkezetekkel, valamint vezetékrendszerrel és berendezésekkel megvalósított, más építményhez legfeljebb tűzfalakkal csatlakozó építmény.

önálló épületrész: a szomszédos épületrészekről statikailag független, tűzgátló szerkezettel elválasztott épületrész, amelynek kiürítése a szomszédos épületrészekre való áthaladás nélkül biztosított,

önálló parkolóterület: nem közlekedési területbe tartozó, egy helyrajzi számon nyilvántartott telken kialakított járműtároló terület.

önálló rendeltetési egység: az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) kormányrendelet (továbbiakban: OTÉK) 1. melléklet 95. pontja szerint.

önálló rendeltetési egység: meghatározott rendeltetés céljára önmagában alkalmas helyiség vagy helyiségcsoport, amelynek a szabadból vagy az épületen belüli közös közlekedőből nyíló önálló bejárata van (OTÉK).

önállóan menekülésre képes személyek: olyan menekülő személyek, akik életkoruk, értelmi és fizikai-egészségi állapotuk alapján önállóan, esetleg kiegészítő irányítás mellett képesek a menekülésre, és menekülésüket nem gátolja kényszer tartózkodás miatt külső korlátozás,

önfogyasztás optimalizált hibrid üzemvitel: a hibrid napelemes rendszer olyan rendszerszintű kialakítása és működése, melynél a közcélú, tápoldali ac villamos hálózat kikapcsolásakor, kiesésekor önmagát automatikusan leválasztja az ac-hálózatról, a hálózatcsatlott inverterekkel azonos módon a termelését leállítja. *megjegyzés: az üzemvitel célja, hogy amíg a közcélú hálózattal a villamos kapcsolat fennáll, az önfogyasztást olyan-kor is kiszolgálja, amikor a napelem modulok irányából nem áll rendelkezésre elegendő energia és az energiátárolóból vételezve támogatja a fennmaradó villamosenergia-igény kiszolgálását.*

önhordó tűzgátló álmennyezet: a födémszerkezet alatti, de ahhoz nem kapcsolódó víz-szintes felületszerkezet, mely a környező, kellő tűzállósági teljesítménnyel rendelkező fa-lakra terhel, és amely a födémszerkezet tűzállósági teljesítményét hatékonyan növeli. *megjegyzés: a födém és a tűzgátló szerkezet tűzállósági teljesítménye együtt is igazolható (MSZ EN 1365-2 szerint).*

önhordó tűzgátló álmennyezet: lásd az építményszerkezetek tűzvédelmi jellemzői című tvmi-ben.

önkéntes tűzoltó egyesület: a tűzmegelezési, valamint a tűzoltási és műszaki mentési feladatok ellátásában közreműködő vagy részt vevő olyan egyesület, amely alapszabályában ezt tevékenysége céljaként rögzítette;

önkormányzati tűzoltóság: tűzoltási és műszaki mentési feladatok elvégzésére létrehozott, elsődleges műveleti körzettel rendelkező önkéntes tűzoltóság;

önműködő nyitás: a hő- és füstelvezetőbe beépített termoautomatával, hőolvadó biztosítókkal indukált nyitási mód, amely egy-egy hő- és füstelvezetőt mozgat. *megjegyzés: ez a hő- és füstelvezetőben lévő elem az önműködő nyitás biztosítására szolgál és működésbe lépésekor csak az érintett hő- és füstelvezető nyílik.*

önreteszelő nyomógomb: a nyomógomb a működtetés állapotában marad és csak külön beavatkozással kerül alap (nyugalmi) állapotba.

összefüggő tömeg 40 méteres környezete: az összefüggő tömeg kezdeti szabad menekülési szélességét képező vonal minden pontjától mért 40 méter távolságon belüli, személyek közlekedésére, menekülésére alkalmas területek összessége.

összefüggő tömeg: személyek csoportja, amelyen belül a fajlagos létszámsűrűség meghaladja a 0,5 fő/m²-t.

összefüggő tömeggel járó tömegtartózkodás: személyek 300 főt meghaladó létszámú csoportja, ideértve a nézőteret is, amelyen belül a fajlagos létszámsűrűség meghaladja szabadterén a 0,5 fő/m²-t, épületen, valamint épület helyiségében az 1,0 fő/m²-t,

összes hasznos alapterület: az összes építményszint hasznos alapterülete.

padlástér: beépítetlen, üres, használaton kívüli tetőtér vagy tetőtéri térrész.

padlószint: födém szerkezetek vagy talajon fekvő aljzatszerkezetek járófelülete.

pánik elleni világítás (open area lighting – egyes országokban: anti-panic lighting): (MSZ EN 1838 szabvány 3.5. fogalom meghatározása) a biztonsági világítás azon része, amely a pánik megelőzésére szolgál, és olyan világítást szolgáltat, amely az emberek számára lehetővé teszi az olyan helyre való eljutást, ahonnan egyértelműen felismerhető egy kijárat út.

párkánymagasság: az épület homlokzati síkja és a rendezett terepszint metszészvonala, valamint magastető épület esetében az épület homlokzati síkja és a tetősík metszészvonala, lapostető épület esetében a homlokzati falsík és a legfelső zárófödém felső síkjának metszészvonala közötti függőlegesen mért távolság.

passzív tárolás: a tárolt anyag bontatlan, zárt, gyári csomagolásban és edényzetben vagy szállításra minősített csomagolásban és edényzetben történő tárolása, forgalmazása,

pinceszint: olyan építményszint, amelynek padlószintje több mint 20%-ában kerül 0,70 m-nél mélyebbre a csatlakozó rendezett terepszint alá.

pincszinti helyiség, helyiségcsoport: olyan helyiség, helyiségcsoport, amelynek padlószintje több mint 0,70 m-rel kerül a terepcsatlakozás alá.

pm robbanási jelzőszám: bekövetkező robbanási folyamat esetében a robbanás során a robbantókamrában tapasztalható – kezdeti nyomáshoz képesti – maximális túlnyomás értéke. mértékegysége: bar.

pmax robbanási jelzőszám (maximális robbanási túlnyomás): a pm robbanási jelzőszám maximális értéke, amelyet a vizsgálandó komponens koncentrációjának a széles tartományában vizsgálatokkal kell meghatározni. mértékegysége: bar.

ponyvaszerkezetű építmény: olyan építmény, amelynek az időjárás hatásokat elleni védelemre szolgáló héjazat anyaga természetes vagy mesterséges szálakból szövésével vagy a szövést helyettesítő egyéb technológiával készült, felületi terhek hordására képes, külső térelhatároló szerkezetként részben vagy egészben elválasztott teret alkot, és ezzel a használat feltételeit biztosítja,

porfelhő gyulladási hőmérséklete: a robbantókamra forró belső falának azon legkisebb hőmérséklete, amelyen bekövetkezik a belsejében található levegőben lévő porfelhő gyulladása.

porréteg gyulladási hőmérséklete: forró felület azon legkisebb hőmérséklete, amelyen bekövetkezik a forró felületen lévő, meghatározott vastagságú porréteg gyulladása.

portálszerkezet: olyan üvegfal (lásd 2.2.39. sz. definíció), amelyben nyitható építményszerkezet (nyílászáró) is található.

projekt specifikus szoftver: a konfigurációs szoftver segítségével előállított termék, amely a konkrét objektumra a kivitelezési tervdokumentáció alapján paraméterezett, tartalmazza a vonatkozó vevő specifikus szövegeket, a vezérlési összefüggéseket, beállításokat, stb. és a berendezés megvásárlásával az üzemeltető tulajdonába kerül

redukált túlnyomás: az a nyomás, amely a hatásos nyomáslevezetés ellenére a belső térben rövid ideig kialakul.

rendeltetés: az a használati cél, amelyre az építmény, az önálló rendeltetési egység vagy a helyiség létesül, illetve amire használják.

rendeltetés-módosítás: az építmény, az önálló rendeltetési egység, vagy a helyiség használati céljának megváltoztatása.

rendezvény helyszín: a szabadtéri rendezvény területének azon része, ahol a lét-számsűrűség meghaladja a $0,5 \text{ fő/m}^2$ -t és megvalósul a műsorszolgáltatás, előadás, bemutató, kiállítás, vásár, egyéb esemény, aktivitás, tevékenység, amelynek elsősorban a célja a résztvevők odaérkezésének, és/vagy ahol a résztvevők koncentrációja várható, beleértve a résztvevők által elfoglalt szervesen kapcsolódó területrészt is. *megjegyzés: rendezvény helyszínnek minősül a teljesség igénye nélkül a színpad és az előtte kialakított, fenntartott nézőtér területe, ugyanígy a nem színpad alkalmazásával kialakított műsorszolgáltatás, előadás, be-mutató és a kapcsolódó nézőtér területe, valamint a gyülekezési pontok területe.*

rendkívüli készenléti szolgálat: a tűzoltóság szakmai feladatait ellátó tűzoltóinak olyan munkavégzési, vagy rendelkezésre állási feladatvégzésre kötelezése, amit a) önkormányzati tűzoltóság esetében a települési önkormányzat képviselő-testülete, vagy a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve (a továbbiakban: központi szerv) vezetője, b) létesítményi tűzoltóság esetében a központi szerv vezetője rendel el meghatározott helyen és időtartamban.

részletes menekülési terv: Több részre tagolt menekülési terv esetén az épületszint átnézeti menekülési tervén megjelölt terület részletes ábrázolása.

réteges felépítésű építményszerkezet: olyan, több építési termékből vagy építményszerkezetből álló összetett építményszerkezet, amelynek tűzvédelmi osztályát a tvmi 3.2 pontja szerint határozzák meg.

riasztás (fire alarm): tűz keletkezésére vonatkozó figyelemfelhívás, amely lehet személyek általi tevékenység vagy automatikus berendezés által generált jelzés.

riasztási idő: az az időtartam, ami a tűz észlelésétől (detektálásától, felfedezésétől) a riasztás kezdetéig (a hangjelzés indulásáig) tart.

robbanás: nagy sebességű égési folyamat, ahol a mozgó lángfront sebessége 10 m/s vagy afelett van, de 100 m/s -nál kisebb,

robbanásvédelmi tervfejezet: a robbanás elleni védelem megoldásait tartalmazó műszaki dokumentációs munkarész.

robbanásveszélyes állapot: a fokozottan tűz- vagy robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag vagy keverék olyan mennyiségben való jelenléte, valamint előfordulási módja, állapota, mely esetén az égés, robbanás feltételei közül legalább még az oxigénkoncentráció vagy a gyújtási energia adott,

robbanásveszélyes por: olyan por, amely magába foglalja a mind az éghető port és az éghető szálakat.

robbanásveszélyes technológia: minden technológiai rendszer, amelynek üzemben tartása során robbanóképes közeg kialakulhat, beleértve a Ttv. 4. § x) pontja szerinti robbanásveszélyes technológiát is.

robbanásveszélyes tér: egy vagy több robbanásveszélyes zóna által alkotott, beltéren vagy kültéren lévő, nyitott vagy zárt térrész,

robbanóképes poros közeg: por, szálal anyag vagy szálló részecske formájú éghető anyagok levegővel alkotott keveréke normál légköri viszonyok mellett, amelyben a gyújtást követően az égés önfenntartóan tovább terjed.

sajátos építményfajták: többnyire épületnek nem minősülő, közlekedési, hírközlési, közmű- és energiaellátási, vízellátási és vízgazdálkodási, bányászati tevékenységgel és a bányászati hulladék kezelésével kapcsolatos, atomenergia alkalmazására szolgáló, valamint a honvédelmi és katonai, továbbá a nemzetbiztonsági célú, illetve rendeltetésű, sajátos technológiájú építmények amelyek létesítéskor – az építményekre, építési tevékenységekre vonatkozó általános érvényű településrendezési és építési követelményrendszeren túlmenően – eltérő, vagy sajátos, csak arra a rendeltetésű építményre jellemző, kiegészítő követelmények megállapítására és kielégítésére van szükség.

segítséggel menekülő személy: olyan menekülésben korlátozott személy, aki fizikai segítség vagy irányítás mellett vagy a külső korlátozás ellenőrzött feloldása és irányítás mellett képes a menekülésre,

speciális építmény: tűzvédelmi szempontból speciális építmény a közúti alagút, a gyalogos aluljáró, a felszín alatti vasútvonal, a kilátó, a ponyvaszerkezetű, az állvány jellegű és szín építmény,

spm: villámimpulzus elleni védelmi intézkedések, az MSZ EN 62305 szabványsorozatnak megfelelően. az spm feladata a villámcsapás hatására villamos és elektronikus rendszerekben bekövetkező meghibásodás elleni védelem biztosítása.

sport rendeltetés: sportolás, versenyzés, mérkőzés, egészségmegőrző mozgás.

szabad belmagasság: az az előírt legkisebb belmagasság, amelybe a határoló faltól vízszintesen mért 0,20 m-es sávon belül, a padlótól mért 1,90 m magasság felett beálló épületszerkezet vagy rögzített vezeték nem számít bele.

szabad keresztmetszet: amelybe a világítótest kivételével épületszerkezet, szerelvény vagy más szerkezet nem állhat be.

szabad lépcső: építményhez közvetlenül kapcsolódó, legalább egy oldalról nyitott lépcső (OTÉK).

szabad nyílás: a füst és a hő irányított elvezetése szempontjából, a hő-és füstelvezető nyílásokra vonatkozó szerkesztési és méretezési elvek alapján kialakított, állandóan nyitott felület, amely tűz esetén a füst és az égéstermékek kiáramlását, vagy a frisslevegő beáramlását külön beavatkozás nélkül, folyamatosan lehetővé teszi.

szabad szélesség (lsz): a közlekedési útvonal illetve a nyílászáró kiürítés számításnál figyelembe vehető mozgási akadálytól mentes szélessége [m]

szabad szélesség (lsz): a szabadtéri rendezvény menekülésre figyelembe vett útvonalainak számításba vett összesített legszűkebb keresztmetszetet adó szabad szélessége. [m] *megjegyzés: a szabad szélesség meghatározásának módját a 8. ábra tartalmazza.*

szabadba vezető kijárat: az építmény külső térelhatároló szerkezetén elhelyezett kijárat, amelyen keresztül a menekülő személyek az építményt elhagyják a biztonságos térbe menekülés során,

szabadlépcső: az OTÉK fogalma szerint, (jelenleg: építményhez közvetlenül kapcsolódó, legalább egy oldalról nyitott lépcső)

szabadtéri rendezvény területe: természetes vagy mesterséges módon a mozgást korlátozva körülhatárolt rendezvény esetén a körülhatárolással közrezárt terület, a nem körülhatárolt terület esetén a rendezvény szervezője által felelősen kijelölt terület,

szabadtéri rendezvény: az 1000 főt meghaladó, épületen kívüli területen megtartott szervezett esemény, ide nem értve a létesítmény működési engedélyével összefüggő rendezvényeket,

szabadtéri tárolóterület: anyagok, termékek, tárgyak tárolására és igény szerint azok időjárás elleni védelmére szolgáló, épületen kívüli terület; nem minősül szabadtéri tárolóterületnek a gépjárműparkoló, a gépjármű telken való elhelyezése és az épület tetőfödémén kialakított tárolóterület,

szabályozási vonal: a közterületet és az egyéb nem közterületet elválasztó meglévő, valamint a szabályozási terven meghatározott tervezett közterületi telekhatár.

szabvány: egy elismert szabványügyi testület által ismételt vagy folyamatos alkalmazás céljára elfogadott műszaki előírás, amelynek betartása nem kötelező és amely a következő kategóriák valamelyikébe tartozik: nemzetközi szabvány, európai szabvány, harmonizált szabvány, nemzeti szabvány;

számítógépes kiűritési szimuláció: a menekülés folyamatának numerikus modellezésére szolgáló eljárás

számítógépes modell: a szimuláció készítése során az adott programban létrehozott vizsgált tér az elemeivel.

számított belmagasság: a helyiségek hő és füstelvezetésének táblázatos méretezése során figyelembe vett, számítással meghatározott magasság.

szellőzőrendszer: olyan gravitációs, vagy mesterséges működtetésű épületgépészeti elem, mely biztosítja: a) az épületek belső tereiben keletkező, az adott tér használati jellegétől függően szennyezett levegő környezetbe történő elvezetését, b) az előírt mennyiségű friss levegőnek az adott terekbe történő bevezetését, a szükséges légcseres szám biztosításával, c) mesterséges működtetésű rendszerek esetében a kiszolgált terek funkciójától függő módon és minőségben kezeli az elvezetett/bevezetett levegőt (szűrés, visszaforgatás, nedvesítés/szárítás, hűtés/fűtés) és a kiszolgált terekben/terek között biztosítja az elvárt légnyomásértékeket/légnyomás különbségeket.

szemben álló homlokzatok: egymáshoz nem csatlakozó épületek, épületrészek homlokzati síkjai, függetlenül attól, hogy egymáshoz képest milyen szögben helyezkednek el.

szerkezeti állékonyság: a tűzszakasz, önálló építményrész, építmény elsődleges építményszerkezetének azon képessége, hogy a várható tűzhatás időtartama alatt a tűzzel egyidejű terhelésnek előírt ideig ellenáll, ideértve a csatlakozó tűzvédelmi építményszerkezetek és a beépített tűzvédelmi berendezések tartószerkezeteinek funkció-megőrzését is; a tartószerkezet a szerkezeti elemeket és azok kapcsolatait is magában foglalja,

szilárd aeroszolos oltóanyag: szilárd aeroszol-képző anyag égési folyamata során keletkező, finom részecskék, a felszabaduló gázok, illetve a levegő diszperz rendszeréből álló oltóanyag. fő alkotóeleme a természetben is megtalálható kálium-sók.

szilárd éghető anyag: szobahőmérsékleten szilárd halmazállapotú, szerves- vagy alacsony szervetlenanyag-tartalmú anyag, amelynek a gyulladási hőmérséklete a vonatkozó műszaki eljárással meghatározható, a b–f tűzvédelmi osztályba sorolt szilárd építőanyag, valamint az a szilárd építőanyag, amelynek a szabványos laboratóriumi vizsgálati módszerrel megállapított, a termék egészére vonatkozó égéshője 3,0 MJ/kg-nál nagyobb,

szín: talajhoz közvetlenül csatlakozó, egyszintes, részben vagy teljesen fedett, egy vagy több oldalán az összesített oldalfelület legalább 50%-áig nyitott építmény,

szintek között önállóan közlekedni nem képes mozgáskorlátozottak: az ágygal együtt, vagy kerekesszékekkel mozgatható személyek, továbbá a rollátorral, járókerettel közlekedők.

szintkülönbség: egymás feletti padlósintek közötti függőleges távolság.

szintmagasság: az építmény főbejárata – bejárati előlépcsője – előtti járda szintje és az építményszint padlófelülete közötti függőleges távolság.

szintosztó födém: a helyiség légterének részleges – a helyiség legalsó szint alapterületének legfeljebb 25%-án és csak vízszintes szerkezettel történő – megosztásával és a mennyezet alatti kiszellőztetésével kialakított belső szint, amelyen helyiség és 1 méternél magasabb tömör korlát vagy fal nem létesül,

szintterület: az összes építményszint bruttó alapterülete.

szintterületi-mutató: az összes bruttó szintterület és a telekterület hányadosa.

szociális rendeltetés: a szociális alapszolgáltatás, szakosított ellátás, a gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás.

szolgáltatás hozzáférési pont (szhp): tűz- és hibaátjelzés fogadás szolgáltatásként - biztonságtechnikai szolgáltatótól - történő igénybevétele esetén meghatározza a távfelügyeleti szolgáltató felelősségi helyének kezdetét (az átjelző berendezés pontos elhatárolását a tűzjelző központtól).

szünetmentes tápegység (uninterruptible power supply, röviden: UPS): áramingadozás vagy áramszünet esetén a rákapcsolt fogyasztót megszakítás nélkül az előre meghatározott ideig a működéséhez szükséges villamos árammal ellátó berendezés.

talajszint alatti szint: az OTÉK 1. melléklet 99. pontja szerinti pinceszint.

tanya: mezőgazdasági területen lévő mezőgazdasági termelés (növénytermesztés és állattenyésztés, továbbá az ezekkel kapcsolatos termékfeldolgozás és terméktárolás) céljára létesített lakó- és gazdasági épület, épületcsoport és az azonos helyrajzi szám alatt hozzá tartozó, legfeljebb 6000 m² területű föld együttese.

tárolási manipuláció: a tárolt anyag bontatlan, zárt, gyári csomagolásának és edényzetének vagy szállításra minősített csomagolásának és edényzetének megbontása, a tárolt anyag kimérése,

társasház: a lakóépület és nem lakás céljára szolgáló épület.

tartalékvilágítás (emergency lighting): (MSZ EN 1838 szabvány 3.1. fogalommeghatározása) olyan világítás, amely akkor lép működésbe, amikor a normál világítás tápellátása meghibásodik.

tartalékvilágítás: az MSZ EN 1838 szerint

tartási idő aeroszol rendszereknél (vagy után gyulladást megakadályozó idő): oltás esetén az az idő, mely alatt fenn kell tartani a védett térben a tervezési oltóanyag sűrűséget.

távdiagnosztika: direkt kapcsolat létesítése távoli munkahelyről, adatátviteli kapcsolaton keresztül a tűzjelző berendezéssel (pl. a rendszerállapot, az érzékelő állapotok lekérdezésére).

távkezelő: a tjk összes, vagy meghatározott kijelzését megjelenítő, részleges vagy teljes kezelését lehetővé tevő részegység.

távkielző: a tjk összes, vagy meghatározott kijelzését megjelenítő részegység.

technikai közlekedő: olyan közlekedő folyosó, mely a rendezvény helyszín nézőterén belül, a nézőtértől fizikailag elválasztva, a résztvevők között húzódik és, amely teljes biztonsággal képes megteremteni a technikai személyzet, biztonsági személyzet, tűzoltó személyzet, egészségügyi szolgálat, illetőleg a rendezvény lebonyolításában dolgozó egyéb személyzet közlekedését, valamint a résztvevők biztonsága érdekében kifejtett feladatok ellátását.

technológiai helyiség: a helyiségen belül, akár a technológiai szinten létesített, járófelülettel és határoló szerkezetekkel leválasztott térrész, mely az adott technológiai folyamattal szoros összefüggésben áll, annak részét képezi, és a megfelelő működéséhez szükséges egyéb célú gép, berendezés befogadására, esetleg ezek kezelésére, működtetésére, ellenőrzésére alkalmas. *megjegyzés: nem minősül technológiai helyiségnek például a szociális, raktározási, ügyfélforgalmi, irodai stb. terület, amely a technológiától függetlenül alakítható ki (a dolgozók öltöző-, étkező- illetve melegedő helyisége).*

technológiai szállítópálya: futószalag, konvektor vagy ezekhez hasonló anyag- vagy terméktovábbító szerkezet, berendezés,

technológiai szint: helyiségen belüli közbenső szint, amelyen járható felületek, technológiai területek, berendezések, és/vagy a technológia részét képező technológiai helyiségek találhatóak, azonban nem szolgál huzamos emberi tartózkodásra.

telek: egy helyrajzi számon nyilvántartásba vett földterület.

telekcsoport újraosztása: a szomszédos telkek csoportjának összevonása és egyidejűleg a településrendezési tervben meghatározott rendeltetés céljára szolgáló új telkeként történő felosztása.

telekegyesítés: az egymással közvetlenül szomszédos telkek egy telekké történő összevonása.

telekfelosztás: a telek új telkekre történő osztása.

telekhatárrendezés: az egymással közvetlenül szomszédos telkek közös határvonalának megváltoztatása.

telektömb: a telkek olyan csoportja legalább hat telekkel, amelyet minden oldalról közterület, magánút vagy más beépítésre nem szánt terület határol.

telepítési jegyzék: az érzékelők, kézi jelzésadók, ki- és bemenetek helyét, címét, zónáját és elnevezését (vezérlés esetén a működtetett funkciót) szövegesen tartalmazó kimutatás.

teljes körű védelem: olyan védelem, amelynek során a beépített tűzjelző berendezés által védett tér valamennyi részének automatikus érzékelővel való lefedettsége biztosított, kivéve a védelemből kihagyható tereket,

teljes nyomáslevezető keresztmetszet: a nyomáslevezető szabad átömlő keresztmetszete és a természetes szivárgási utak összessége. (egyenértékű rész, amelynek a meghatározása légtömörség méréssel lehetséges.)

teljesítménynyilatkozat: az építési termék gyártója által kiállított olyan dokumentum, amely az építési termék teljesítményét a termékre vonatkozó műszaki előírásnak megfelelően, hitelesen igazolja;

terasz: a rendezett terepen vagy épületrész zárófödémén kialakított helyiséghez, önálló rendeltetési egységhez vagy azok közös közlekedőihez kapcsolódó, járható szilárd burkolatú külső tartózkodótér.

térelhatároló szerkezet: helyiség vagy térrész részben vagy egészében történő lehatárolására, leválasztására szolgáló, annak használati feltételeit biztosító szerkezet.

terelőfal: a lefűtás irányának befolyásolására alkalmas falszerkezet,

terelőhatású hasadó-nyíló felület: olyan hasadó-nyíló felület, amelynek megnyílási szélső helyzetét úgy határozzák meg, hogy a lefűtést veszélytelen irányba terelje,

terepecsatlakozás: az építmény, építményrész és a közvetlenül hozzá csatlakozó rendezett terep (járda) érintkezési vonala.

tereplépcső: épülethez nem csatlakozó, a végleges rendezett terep részeként kialakított szabadtéri lépcső.

terepszint alatti építmény: olyan, szerkezetileg önálló építmény, amely földdel fedve is – a bejárat felőli oldal kivételével – legfeljebb 1,00 m-rel emelkedik ki a környező (szomszédos) és a csatlakozó terepszintből, legfeljebb bejárat vagy tereplejtő felőli homlokzatfelülete van, és legfeljebb a tereplejtő felőli és az olyan oldalhomlokzati felületrésze kerül a terepszint fölé, amelyhez a terepbeugrásban közvetlenül kerti szabadlépcső vagy lejtő csatlakozik.

térképes tábló: a védett épület rajzos megjelenítése, az épület elrendezésére és jelzési zónáira utaló aktív kijelzésekkel.

termékre vonatkozó műszaki előírás: a teljesítménynyilatkozat műszaki tartalmú alapidokumentuma, mely lehet harmonizált európai szabvány, európai műszaki értékelés, vagy ennek hiányában nem harmonizált európai szabvány, más magyar szabvány, Magyarország területén elfogadott nemzeti műszaki értékelés, vagy hatályos építőipari műszaki engedély,

termikus analízis: egy test – például szerkezeti elem, tárgy – belső hőmérséklet-eloszlását meghatározó számítási eljárás.

tervezett felhasználás szerinti használati besorolás: egy építési termék tűzvédelmi rendeltetés szerinti besorolása. lásd még: cpr “rendeltetés”.

tervezett felhasználás: az építési termék gyártója által meghatározott az építési termékre vonatkozó rendeltetés.

tetőfedés: a tetőszerkezet külső térrel határos, csapadékzáró része,

tetőfelépítmény: a tető fölé emelkedő, az épület rendeltetésszerű használatát biztosító épületrész, a kémények, a szellőzők és a tetőablakok kivételével (pl. felvonó gépház, lépcsőház tetőkijárata).

tetőfödém tartószerkezetei: a tetőfödém mindazon szerkezeti részei, amelyek tönkremenetele általános vagy nagy területre kiterjedő épületomlást vagy a tetőfödém jelentős szakaszának beomlását idézik elő, valamint a nagy tömegű teherhordó térlefedő szerkezetek, melyek omlása egyéb szerkezeti károkat, az alattuk lévő födémelek átszakítását okozhatja; az állandó terhelésbe valamennyi tetőrétetet, valamint a ráfüggesztett és rátett dolgok terhet is bele kell számolni,

tetőfödém térelhatároló szerkezete: a tetőfödém tartószerkezeteire támaszkodó könnyűszerkezetes, réteges felépítésű, legfeljebb 80 kg/m² felülettömegű szerkezetek (önhordó) rétegei, az állandó terhelésbe valamennyi tetőrétetet, valamint a ráfüggesztett és rátett dolgok terhet is bele kell számolni,

tetőfödém: az épület legfelső szintjét felülről határoló födém,

tetőszerkezet: az épület legfelső szintjét felülről határoló szerkezet, amely fedélszerkezetből és tetőfedésből áll,

tetőtér: az épület legfelső építményszintje feletti födém szerkezet felső síkja és a magastető szerkezetének alsó síkja közötti – minden irányból épületszerkezettel körülzárt – tér. a beépítés nélküli tetőtér (padlás) nem minősül építményszintnek (OTÉK).

tetőtér: OTÉK szerint, az épület legfelső építményszintje feletti födém szerkezet felső síkja és a magastető szerkezetének alsó síkja közötti – minden irányból épületszerkezettel körülzárt – tér.

tetőtér-beépítés: tetőtérben helyiség (helyiségek), helyiségcsoport (helyiségcsoportok) vagy önálló rendeltetési egység építésével új építményszint (emeletszint) létrehozása.

tetőtűz terjedés mértéke: a tetőszigetelési rendszer vagy tetőfedés felületén és rétegeiben az önálló égés – lánggal égés, szenesedés, izzás – terjedésének mértéke,

tetőtűzterjedés elleni gát és osztósáv: hő és csapadékvíz elleni éghető anyagú tetőszigetelés mezőit megszakító gát és osztósáv, amely megakadályozza a tetőtűz terjedését,

téves jelzés: minden olyan tűzjelzés, mely nem valós tűz hatására következik be *megjegyzés: a téves jelzést nem feltétlenül a tűzjelző eszközök hibája okozza. pl. az érzékelők működési elve miatt bizonyos környezeti hatások, a tűzhöz hasonló jelenségek vagy nem megfelelően végzett emberi tevékenységek is okozhatnak téves jelzést. lásd az F.3. mellékletet.*

tiltó jel: olyan biztonsági jel, amely veszélyes magatartást tilt, valamint az adott helyen veszélyes tevékenység végzésének tilalmára utal,

tisztítómezővel ellátott oldómedencés műtárgy: olyan oldómedencéből és tisztítómezőből álló vízelvezítésmű, amely a települési szennyvizek nem közműves elvezetésére és elhelyezésére szolgál, és amely a szennyezőanyagok anaerob lebontását energiabevitel nélkül végzi.

tkra-építményszerkezet: tűzálló kábelrendszer rögzítésére alkalmas építményszerkezet vagy segéd szerkezet. *megjegyzés: jellemzően téglá, gázbeton, mészhomok, tömör gipsz anyagú, vagy vasbeton szerkezet, amely azonban nem szükségszerűen rendelkezik (jogszabályban előírt) r tűzállósági teljesítménnyel.*

torkolat geometriai felülete: a csappantyú /zsalu által a beépítési keret szintjén nyitott állapotban szabaddá tett felület.

torkolat szabad felülete: a légáramlás valós, a nyílás geometriai felületénél kisebb vagy azzal megegyező felülete, számolva az esetleges akadályokkal (nyitási mechanizmus, rácsok stb.).

torkolat: egy, füstelvezető vagy légpótló légszűrővel, vagy lég-elvezető nyílásokkal (általában csappantyúval / zsaluval) lezárt nyílása.

tornác: oszlopokkal, pillérekkel, boltívekkel alátámasztott fedett, az épület egyik homlokvonalához csatlakozó oldalirányból nyitott közlekedő tér.

toronyház: olyan épület, amelynek a terepcsatlakozásához, lejtős terepen a lejtőoldali legalacsonyabb terepcsatlakozásához mért legmagasabb pontja – beleértve minden építményrészt, a kupolát, saroktoronyt, tetőfelépítményt, az épület tetőzetén elhelyezett antennát, kéményt, szellőzőt, egyéb tartozékot és műszaki berendezést – a 90 métert meghaladja.

tovaterjedő (progresszív) összeomlás: az építmény olyan tönkremenetele, amely azáltal jön létre, hogy egy építményszerkezet teherviselő képességének elvesztése további elsődleges építményszerkezet, építményszerkezetek tönkremenetelét okozza,

többszintű kiürítés: a tartózkodási hely, helyiség, önálló rendeltetési egység elhagyásának lehetősége egyenlő, egymástól részben vagy teljesen eltérő, a kiürítést önmagában is biztosító útvonalon keresztül a biztonságos térig,

többszintű növényállomány: a zöldfelületet egyszerre gyep-, cserje- és lombkoronaszinttel fedő növényzet.

tömegtartózkodásra szolgáló építmény: olyan építmény, amelyben tömegtartózkodásra szolgáló helyiség van, vagy amelyen bármikor egyidejűleg 300 főnél több személy tartózkodása várható.

tömegtartózkodásra szolgáló épület: épületnek minősülő, tömegtartózkodásra szolgáló építmény,

tömegtartózkodásra szolgáló helyiség: egyidejűleg 300 főnél nagyobb befogadóképességű helyiség.

tűz (tűzeset): az az égési folyamat, amely veszélyt jelent az életre, a testi épségre vagy az anyagi javakra, illetve azokban károsodást okoz;

tűz elleni védekezés (a továbbiakban: tűzvédelem): a tűzesetek megelőzése, a tűzoltási feladatok ellátása, a tűzvizsgálat, valamint ezek feltételeinek biztosítása;

tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés: olyan szerkezet, amelyet az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/egk és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról szóló 2008. december 16-i 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet), tűzveszélyes gázok, tűzveszélyes aeroszolok, tűzveszélyes folyadékok, tűzveszélyes szilárd anyagok, a, b, c vagy d típusú önreaktív anyagok és keverékek, piroforos folyadékok, piroforos szilárd anyagok, 1. vagy 2. kategóriába tartozó, vízzel érintkezve tűzveszélyes gázokat kibocsátó anyagok és keverékek, 1. kategóriába tartozó oxidáló folyadékok, 1. kategóriába tartozó oxidáló szilárd anyagok vagy a, b, c vagy d típusú szerves peroxidok veszélyességi osztályai és kategóriái egyikebe tartozó anyag

vagy keverék előállítására, feldolgozására, használatára, tárolására vagy kimérésére terveztek és gyártottak;

tűz- vagy robbanásveszélyes technológia: a tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés fogalmába nem tartozó, olyan anyag- vagy energiaátalakításra szolgáló szerkezetekből álló rendszer, amelyben az ia)-ik) alpontban meghatározott anyag vagy keverék előállítása, feldolgozása, használata, tárolása vagy kimérése történik;

tűzálló (jelzős szerkezetben): egy rendszer (vagy szerkezet) azon képessége, hogy tűzvédelmi szempontból releváns feladatát meghatározott ideig tűz (közvetlen) hatásának kitéve is képes ellátni.

tűzálló kábelcsatorna: tűzálló kábelrendszer kialakításához használt tűzvédelmi kábelcsatorna.

tűzálló kábelrendszer: villamosenergia- vagy adatátviteli vezetékek, kábelek, tokozott sínek, a hozzájuk tartozó csatornák, bevonatok és burkolatok, hordozó- és tartószerkezetek, valamint elosztók és kötődobozok olyan együttese, amely meghatározott időtartamig tűzterhelésnek kitéve is képes működképességét megtartani anélkül, hogy benne zárlat keletkezne, vagy megszakadna a jelátvitel vagy a villamos áram,

tűzállósági osztály (tűzálló kábelrendszeré): a tűzálló kábelrendszer osztályokba sorolt tűzállósági teljesítménye, melynek meghatározása az MSZE 24102 szabvány (DIN 4102-12) alapján történik. *megjegyzés 1: a tűzálló kábelrendszer tűzállósági osztályát egy „e” betűből és egy percben kifejezett időértékből álló jelölés adja meg, amely jellemzően e30, e60 és e90 lehet, a szabványban leírt vizsgálat eredményétől függően. megjegyzés 2: az MSZE 24102 szabvány lényegében azonos tartalmú a DIN 4102-12 (fire behaviour of building materials and elements part 12: fire resistance of electric cable systems required to maintain circuit integrity – requirements and testing.) szabvánnyal, ezért a DIN 4102-12 követelményeit teljesítő kábelrendszerek az MSZE 24102 követelményeit is teljesítik.*

tűzállósági teljesítmény: a vonatkozó műszaki követelménynek megfelelő tűzállósági vizsgálat kezdésétől számított, a vizsgált építményszerkezet valamely tűzállósági határállapotba kerülésének eléréséig eltelt idő órában vagy percben,

tűzcsappantyú: lásd tűzgátló csappantyú.

tűzeseti fogyasztó: villamos energiával működő fogyasztó, amelynek tűz esetén előírt ideig működni kell, vagy működképességét meg kell őriznie,

tűzeseti főkapcsoló: a tűzeseti lekapcsolás megvalósítására alkalmazott kézi vagy távműködtetésű kapcsoló,

tűzeseti lekapcsolás: az építmény villamos energiával működő fogyasztóinak egy helyről, egy vagy több csoportban történő helyi vagy villamos távműködtetésű lekapcsolása a villamos tápellátásról,

tűzeseti tiltókapcsolás: egyes épületgépészeti és technológiai berendezések olyan tűzeseti kapcsolása, melynek célja, hogy a berendezés működésével ne járulhasson hozzá a bármely okból keletkezett tűz terjedéséhez, következményeinek súlyosbodásához, és amely (le/ki/be)kapcsolás a beépített automatikus tűzjelző berendezés jelére automatikusan bekövetkezik. *megjegyzés: ide tartoznak pld. az építményben kialakított központi szellőző berendezéseket, melyek kiterjedt légcsatorna rendszerükön keresztül az épület különböző részeibe tudják a kialakult tüzet továbbterjeszteni.*

nem szükséges a tiltó kapcsolással ellátni az egy helyiségre kiterjedő levegő keringtető berendezéseket, mint pld fan-coil, vrv rendszerek beltéri egységei vagy padlókonvektor berendezés, de például a légszűrő nélküli fan-coil rendszerek - melyek több helyiséggel is kapcsolatba állhatnak - lekapcsolása szükséges, illetve előírt!

tűzfal: a vonatkozó műszaki követelménynek megfelelő tűzállósági határértékű, a1 tűzvédelmi osztályú térelhatároló folytonos függőleges falszerkezet, amelyet úgy kell kialakítani, hogy az általa elválasztott tűzszakaszok vagy építmények egyikének állékonyság-vesztése, illetve az ebből adódó oldalirányú erőhatás esetén is megőrizze tűzterjedést gátló képességeit.

tűzfészek: a modellnek a gyújtóforrást térben és időben leképező eleme

tűzfolyamat: a valós vagy valóság-hű szimulációban lezajló tűzfejlődés térben és időben bekövetkező eseménysorozatának részletes leírása, mely jellemzően a gyulladás időpontjától az tűz megszűnéséig vagy eloltásáig tart.

tűzgátló alapszerkezet: a tűzfal, a tűzgátló fal és a tűzgátló födém gyújtófogalma,

tűzgátló álmennyezet: egy helyiségben, legfeljebb egy tűzszakaszban kialakított olyan álmennyezet, amely tűzvédelmi jellemzőinél fogva a felette lévő födémmel vagy tetőszerkezettel együtt az előírt tűzállósági teljesítményjellemzőket biztosítja,

tűzgátló csappantyú: mozgó elemet tartalmazó tűzgátló záróelem, ami egy tűzgátló építményszerkezeten átvezetett, tüzeseti funkció nélküli gépészeti vezeték megszakítva kerül beépítésre és a gépészeti vezetéken belül a tűz és a füst áttérjedését meghatározott ideig meggátolja. *megjegyzés: a tűzcsappantyú és a tűzvédelmi csappantyú a tűzgátló csappantyú gyakran használt megnevezése.*

tűzgátló elhatárolás: önálló tűzállósági teljesítményjellemzővel rendelkező fal- és/vagy födém szerkezeten áthaladó, ahhoz közvetlenül kapcsolódó, vagy azt kiegészítő, tűzvédő építőlemezektől, fém tartószerkezettől, vagy anélkül kialakított és esetenként hőszigeteléssel ellátott olyan elhatárolás, amely különböző funkciók tűzvédelmi célú elválasztására szolgál. *megjegyzés 1: az elhatárolásként kialakított szerkezetek önálló tűzállósági teljesítményre igazoltak (kivételek járulékos tűzvédelmi szerkezetek) a következő megoldások közül: tűzgátló szerelőcsatorna, acélszerkezetek járulékos tűzvédelme, kábelek funkcióképességének megtartására kialakított burkolatok, légtechnikai rendszerek védelmére, fal-födém felületfolytonosságára kialakított megoldások. megjegyzés 2: a tűzgátló elhatárolást sokszor tűzgátló eldobozolásként szerepeltetik. az egyes típusok mind önálló vizsgálati szabvánnyal rendelkeznek, a szabványban meghatározott feltételrendszerek szerint igazolt tűzállósági teljesítménnyel rendelkeznek az egyes önálló szerkezeti kialakítások: szerelőcsatorna (MSZ EN 1366-5), acélszerkezet védelem (MSZ EN 13381-4), kábelek funkcióképességének megtartása (MSZ EN 1366-11 vagy DIN 4102-12), tűzgátló légtechnikai megoldások (MSZ EN 1366-1 vagy MSZ EN 1366-8 vagy MSZ EN 1366-2 és MSZ EN 1366-10). minden, a fenti típusoktól eltérő megoldás mérnöki megfontolást, vagy egyedi tervezői állásfoglalást kíván. az egyes építési termékek jellemzően nem rendelkeznek tűzállósági teljesítménnyel, kizárólag a belőlük épület szerkezetek, vannak megfelelő szabvány szerint értékelve vagy osztályozva.*

tűzgátló előtér: tűzgátló építményszerkezetekkel határolt előtér, amely önálló szellőztetéssel rendelkezik, ajtó szerkezeteinek mérete biztosítja a gyors menekülés lehetőségét, és ajtó szerkezetei önműködő csukószerkezettel ellátottak,

tűzgátló építményszerkezet: tűzterjedés elleni védelem céljából alkalmazott építményszerkezet, amely a tűz áttérjedését az általa elválasztott térrészek között meghatározott ideig meggátolja; a tűzgátló építményszerkezetek körébe tartoznak a tűzgátló alapszerkezetek, a tűzgátló lezárások és a tűzterjedés elleni gátak,

tűzgátló fal: falszerkezet, amely az általa elválasztott tűzszakaszok, önálló rendeltetési egységek vagy helyiségek között a tűz áttérjedését meghatározott ideig meggátolja,

tűzgátló födém: födémszerkezet, amely az általa elválasztott tűzszakaszok vagy helyiségek között a tűz áttérjedését meghatározott ideig meggátolja,

tűzgátló gyűrűs hézagtömítés: kör keresztmetszetű fal- vagy födémáttörésben elhelyezett olyan tűzgátló réskitöltő-réslezáró rendszer, amellyel önállóan átvezetett és lehetőség szerint központosan elhelyezett épületgépészeti, épületvillamossági vezetékek tűzterjedést gátló módon lezárhatók.

tűzgátló lezárás tartós jelölése: a tűzgátló lezárás mellé, az átvezetéssel érintett építményszerkezet mindkét (akna esetében egy) oldalára rögzített olyan azonosítója, amelyen a legfontosabb, az OTSZ által előírt jellemzői rögzítésre kerülnek. *megjegyzés: bár az OTSZ csak a tűzgátló réskitöltő-réslezáró rendszerek esetén teszi kötelezővé ezt a jelölést, az épület tartós biztonsága érdekében célszerű a tűzgátló lineáris hézagtömítéseket is így jelölni.*

tűzgátló lezárás tartós jelölése: ld. tűzterjedés elleni tvmi-ben

tűzgátló lezárás: építményszerkezetek nyílásainak, áttöréseinek, valamint vezetékek, vezetékrendszerek átvezetésének tűzterjedést gátló elzárását biztosító műszaki megoldás, amely a tűz nyíláson, áttörésen, valamint a vezetéken keresztüli terjedését meghatározott ideig meggátolja; ebbe a körbe tartoznak a tűzgátló nyílászárók, a tűzgátló záróelemek, a tűzgátló réskitöltő-réslezáró rendszerek és a tűzgátló lineáris hézagtömítések,

tűzgátló lineáris hézagtömítés: tűzgátló lezárás, amely építményszerkezetek csatlakozásánál a csatlakozási rés, hézag kitöltésével a tűz résen, hézagon való áttérjedését meghatározott ideig meggátolja,

tűzgátló mandzsetta: a betöltött funkciójától függően vagy mozgóelemet nem tartalmazó tűzgátló záróelem vagy a tűzgátló réskitöltő-réslezáró rendszer része, amely műanyag vagy éghető szigetelésű fém csővezetékek, ötrétegű csövek esetleg elektromos kábelkötegek köré, azok megszakítása nélkül, bevizsgált, minősített módon felszerelve a tűzgátló lezárást meghatározott ideig biztosítja. *megjegyzés 1: kombinálható a kemény, lágy, párnás vagy habtéglás lezárással, amennyiben azzal rendszerként együtt osztályozták, értékelték. megjegyzés 2: éghető anyagú csővezeték esetén a vezeték keresztmetszetében, éghető hőszigetelésű fémvezeték esetében a vezeték és a fogadó szerkezet között biztosítja a tűzterjedés gátlást. utóbbi esetben elsődleges fontosságú a fémvezeték falvastagsága.*

tűzgátló membrán: (tűzgátló védőmembrán): vízszintesen vagy függőlegesen szerelt, járulékos tűzvédelmet biztosító, nem teherhordó szerkezet, amely a tüztől védett oldalon elhelyezkedő építményszerkezet tüzeseti teherhordó képességét (r) biztosítja. *megjegyzés: a síkbeli elhatárolás iránya szerint megkülönböztetünk vízszintes (vizsgálati szabvány MSZ EN 13381-1) illetve függőleges (vizsgálati szabvány MSZ EN 13381-2) védőmembránokat; a vizsgálati eredményeket mind-két esetben MSZ EN 13501-2 szerint értékeli.*

tűzgátló nyílászáró: a tűzgátló ajtó, ablak, kapu, függönykapu, redőnykapu, zsalu és a technológiai szállítópálya átvezető nyílását lezáró tűzgátló lezárás, amely csukott állapotban a tűz áttérjedését meghatározott ideig meggátolja,

tűzgátló réskitöltő-réslezáró rendszer: térelhatároló építményszerkezeteken átvezetett légtechnikai és egyéb technológiai vezetékek, kábelek, vezetékrendszerek áttörési hézagainak tűzgátló lezárását meghatározott ideig biztosító szerkezetek, műszaki megoldások, termékek,

tűzgátló revíziós nyílászáró: olyan tűzgátló nyílászáró, amely nem szolgál személy vagy gépjárműforgalomra, hanem a tűzgátló szerkezet mögötti térrészben lévő berendezés, gép, stb. karbantartásához, javításához és hasonló tevékenységhez biztosít megközelítési, hozzáférési lehetőséget.

tűzgátló tömítés: a tűzgátló réskitöltő-réslezáró rendszerek és a tűzgátló lineáris hézagtömítések összefoglaló elnevezése.

tűzgátló tömítőrendszer: azoknak az anyagoknak és szerkezeteknek az összessége, amelyek felhasználásával a minősített tűzgátló tömítések kialakíthatóak.

tűzgátló válaszfal: tűzgátló lezárások nélkül kialakított, nem teherhordó, egy tűzszakaszon belüli szomszédos helyiségeket elválasztó falszerkezet, amely – a tömör falfelületen vizsgálva – az általa elválasztott helyiségek között a tűz áttérjedését meghatározott ideig meggátolja,

tűzgátló záróelem: aktív vagy reaktív elven működő tűzgátló lezárás, ami egy tűzgátló építményszerkezetten átvezetett gépészeti vezetéken belül a tűz áttérjedését meghatározott ideig meggátolja,

tűzgátló zsalu: szerepét tekintve azonos a tűzgátló csappantyúval, de a zárás működési elve, a csappantyúlevelek száma (egy helyett jellemzően több) és ezáltal beépítési mérete (mélysége) attól eltér. *megjegyzés 1: a tűzvédelmi zsalu a tűzgátló zsalu gyakran használt elnevezése*
megjegyzés 2: ahol a tvmi a továbbiakban a tűzgátló csappantyú kifejezést használja, értelemszerűen a tűzgátló zsalukra is gondol.

tűzmegeelőzés: a tüzek keletkezésének megelőzésére, továbbterjedésének megakadályozására, illetőleg a tűzoltás alapvető feltételeinek biztosítására vonatkozó, a létesítés és a használat során megtartandó tűzvédelmi jogszabályok, szabványok, hatósági előírások rendszere és az azok érvényesítésére irányuló tevékenység;

tűzoltási feladat: a veszélyeztetett személyek mentése, a tűz terjedésének megakadályozása, az anyagi javak védelme, a tűz eloltása és a szükséges biztonsági intézkedések megtétele, továbbá a tűz közvetlen veszélyének elhárítása;

tűzoltási felvonulási terület: az építmények tűzoltására, mentésre szolgáló terület, amely a beavatkozáshoz szükséges tűzoltás technikai eszközök és a tűzoltóegységek rendeltetésszerű működésének feltételeit biztosítja,

tűzoltási felvonulási út: a tűzoltási felvonulási terület megközelítésére szolgáló, a tűzoltó gépjárművek közlekedésére alkalmas út,

tűzoltó felvonó: tűz esetén kizárólag a tűzoltóság által használható biztonsági felvonó,

tűzoltó készülék felülvizsgáló: karbantartó személyt alkalmazó, tűzoltó készülék karbantartását végző vállalkozás, mely karbantartó műhelyt nem tart fenn, és amelynek OKFazonosító jelét karbantartó szervezet biztosítja,

tűzoltó készülék karbantartó szervezet OKF azonosító jele: egyedileg sorszámozott, a karbantartó szervezet műhelyét azonosító, hamisítás elleni védelemmel ellátott (hologramos) matrica, melyet a karbantartó szervezetek a belügyminisztérium országos katasztrófavédelmi főigazgatóság által kijelölt forgalmazótól vásárolhatnak meg,

tűzoltó készülék karbantartó szervezet: karbantartó személyt alkalmazó, tűzoltó készülék karbantartását végző, karbantartó műhelyt fenntartó vállalkozás,

tűzoltó készülék készenlétben tartó: az a személy vagy szervezet, amely jogszabály által tűzoltó készülék készenlétben tartására kötelezett,

tűzoltó szolgálat: a nemzetközi polgári légiközlekedési szervezet (ICAO) által kiadott, a nemzetközi polgári repülésről Chicagóban, az 1944. évi december hó 7. napján aláírt egyezményhez tartozó, aktuális 14. függelék i-es kötetében (ANNEX 14/i., repülőterek) meghatározott repülőtereken mentő-, tűzoltó feladatokat ellátó szervezet.

tűzoltósági beavatkozási központ: olyan helyiség, amelyből a tűzoltói beavatkozáshoz szükséges és azt elősegítő tűzvédelmi berendezések vezérelhetők, az épület-felügyeleti rendszereken keresztül a tűzvédelmi berendezések üzemállapota figyelemmel kísérhető,

tűzoltósági kulcsszéf: a beépített tűzjelző berendezéssel vezérelt eszköz, amely biztosítja a tűzoltósági beavatkozás során az épületbe és annak helyiségeibe történő akadálytalan bejutást,

tűzoltósági vezérlőpanel (tvt): olyan központi kapcsoló és jelző villamos elosztóberendezés, melyről az épület minden általános és tűzeseti célú villamos berendezésének lekapcsolása vagy vezérlése kezdeményezhető, a berendezések üzemi állapota visszajelzéssel megjeleníthető.

tűzoltó-technikai termék: a tűz észlelésére, jelzésére, oltására, a beavatkozás megkönnyítésére, a tűzkár csökkentésére vagy a tűz terjedésének megakadályozására alkalmazott berendezés, eszköz, tűzoltó készülék, oltóanyag, amely nem tartozik a j) pont szerinti építési termék fogalmába, valamint a tűzoltóság által a tűzoltás, műszaki mentés során használt jármű, felszerelés, hírközlő eszköz, védőeszköz;

tűzriasztási terhelés: az a maximális elektromos teljesítmény, amelyre tűzjelzés állapotban szükség van.

tűztávolság: a külön tűzszakaszba tartozó szomszédos építmények, szomszédos szabadtéri tárolási egységek, szomszédos építmény és szabadtéri tárolási egység között megengedett legkisebb, vízszintesen mért távolság,

tűzterhelés: az építmény adott tűzszakaszában, helyiségében jelenlévő és beépített anyagok tömegéből (kg) és égéshőjéből (MJ/kg) számított hőmennyiség egységnyi padlófelületre vonatkoztatott értéke, MJ/m²-ben

tűzterjedés elleni gát: földemhez, falhoz csatlakozó vagy tetőn kialakított, a tűznek az építményszintek, a tűzszakaszok, a tetőmezők, továbbá a szomszédos épületek közötti áttérjedését alakjával, méreteivel, tűzállósági teljesítményével és tűzterjedés elleni adottságaival korlátozó, megakadályozó tűzgátló építményszerkezet,

tűzterjedés elleni védelem: olyan megoldások összessége, amelyek folytonos alkalmazásával a tűz áttérjedése a védett építményre, építményrészre, szabadtéri tárolási egységre meggátolható; módszerei: tűztávolság, tűzgátló építményszerkezet, beépített tűzterjedésgátló berendezés, egyéb, a tűzterjedési határértéket vagy tűzállósági teljesítményt biztosító kialakítás,

tűzterjedési határérték: a vonatkozó műszaki követelménynek megfelelő tűzterjedési vizsgálat kezdésétől számított, a vizsgált építményszerkezet valamely tűzterjedési határállapotba kerülésének eléréséig eltelt idő órában vagy percben,

tűzvédelmi célú építési termék: a tűz észlelésére, jelzésére, oltására, a beavatkozás megkönnyítésére, a tűzkár csökkentésére vagy a tűz kialakulásának, terjedésének megakadályozására szolgáló aktív beépített tűzvédelmi berendezés vagy annak részét képező építési termék készlet vagy elem, amelyre nem vonatkozik harmonizált európai szabvány vagy európai műszaki értékelés. (forrás: 275/2013. (VII.16.) kormányrendelet.)

tűzvédelmi célú építési termék: a tűz észlelésére, jelzésére, oltására, a beavatkozás megkönnyítésére, a tűzkár csökkentésére vagy a tűz kialakulásának, terjedésének megakadályozására szolgáló aktív beépített tűzvédelmi berendezés vagy annak részét képező építési termék készlet vagy elem, amelyre nem vonatkozik harmonizált európai szabvány vagy európai műszaki értékelés.

tűzvédelmi célú homlokzati sáv: a külső térelhatároló falon alkalmazott burkolati, bevonati, valamint vakolt hőszigetelő rendszer b–e tűzvédelmi osztályú hőszigetelését megszakító és kiváltó, a tűz terjedését korlátozó sáv,

tűzvédelmi csappantyú: lásd tűzgátló csappantyú.

tűzvédelmi habarcs: speciális habarcs, amelyet tűzvédelmi célokra használnak. három típusa létezik: 1. teherhordó szerkezetek járulékos tűzvédelmére használt tűzvédő bevonat. *megjegyzés: ezt gyakran tűzvédő habarcsnak vagy tűzvédő vakolatnak is nevezik (lásd az építményszerkezetek tűzvédelmi jellemzői című tvmi-t.).* 2. a kemény lezárás fő alkotóeleme. 3. tűz- vagy füstcsappantyúk és tűzgátló vagy füstgáz vezérlő zsaluk beépítésére használható, CE jelöléssel rendelkező zsugorodásmentes habarcs (MSZ EN 998-2). *megjegyzés: a három típus nem azonos terméket takar!*

tűzvédelmi helyzet változása: egy létesítmény (építmény, építményrész, szabadter) elvárt biztonsági szintjét biztosító feltételrendszer egy, vagy több alapelemének meg-változása, amely a létesítés és/vagy a használat tűzvédelmét befolyásolja.

tűzvédelmi helyzet: építmény, építményrész, szabadter tűzvédelmének elvárt biztonsági szintjét biztosító létesítési és használati feltételek, előírások, kialakítások, tevékenységek, szabályozók, amelyek a tűzbiztonságot bármilyen módon befolyásolják.

tűzvédelmi jel: olyan biztonsági jel, amely tűzvédelmi berendezés, eszköz vagy tűzoltó készülék elhelyezésének helyét jelzi,

tűzvédelmi jellemző: az építményszerkezet tűzzel, füsttel, robbanással vagy azok hatásaival szemben megállapított tulajdonsága, képessége (forrás: 55/2013. (X. 2.) BM rendelet az egyes építményszerkezetek tűzvédelmi követelményeknek való megfelelésének a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény 13. § (4) bekezdés e) pontja szerinti igazolásának eseteiről és módjáról)

tűzvédelmi kábelcsatorna: előregyártott elemekből a kivitelezés helyszínén összeállított, a villamos vezetékrendszer részét képező, kifejezetten tűzvédelmi célból alkalmazott vezetékcsatorna. feladata a benne elhelyezett vezetékek tűzállóságának biztosítása (tűzálló kábelrendszer kialakításának érdekében, ld. még tűzálló kábelcsatorna) és a kábelek környezetének védelme a keletkező füsttől, hőtől, illetve egyéb hatásoktól, a benne elhelyezett kábelek/vezetékek égése esetén.

tűzvédelmi megfelelőségi igazolás (TMI): az émi nonprofit kft. által kiadott önkéntes dokumentum, mely egyes építési termékek és építményszerkezetek tűzvédelmi jellemzőit és magyarországi alkalmazási feltételeit tartalmazza.

tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítvány: a magyarországi kijelölt tanúsító vagy az európai bizottságnál megfelelőségértékelési eljárás elvégzésére bejelentett szervezet által kiadott dokumentum, amely bizonyítja, hogy a tűzoltó-technikai termék, vagy a tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés megfelel a tűzvédelmi, biztonságossági követelményben meghatározott tűzvédelmi előírásoknak;

tűzvédelmi műszaki megfelelőségi kézikönyv: olyan tűzvédelmi dokumentáció, amely az építmény építését, átalakítását, bővítését követően a megvalósult tűzvédelmi adatokat, továbbá a használati feltételeket tartalmazza, amelyekkel az építmény tűzvédelmi szempontból biztonságosan üzemeltethető,

tűzvédelmi osztály: az építőanyagok és építményszerkezetek tűzzel szembeni viselkedésére jellemző kategória, amit a vonatkozó műszaki követelmények szerinti vizsgálat alapján állapítanak meg,

tűzvédelmi teljesítmény: az építési termékek, építményszerkezetek, tűzvédelmi célú berendezések minden olyan jellemzője, mely a tűz során mutatott viselkedése, a tűzvédelmi követelményeknek való megfelelése szempontjából releváns és igazolandó. *megjegyzés: pl.: tűzállósági teljesítmény, tűzvédelmi (tűzzel szembeni viselkedési) osztály, bruttó égéshő, nyitási ciklus stb.*

tűzvédelmi tervezői tevékenység: a 21. § (1) bekezdésében meghatározott tűzvédelmi dokumentáció elkészítése, a beépített tűzjelző berendezés vagy tűzoltó berendezés tervezése;

tűzvédelmi üzemeltetési napló: tűzvédelmi műszaki megoldások ellenőrzésének, felülvizsgálatának, karbantartásának igazolására szolgáló dokumentum,

tűzvédelmi zsalu: lásd tűzgátló zsalu.

tűzvédelmi, biztonságossági követelmény: az építési termék, tűzoltó-technikai termék, tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés tűzvédelmi, biztonságossági tulajdonságát, jellemzőjét megállapító műszaki előírás;

tűzvédő burkolat, tűzvédő bevonat: alkalmas műszaki eljárással a függőleges, vízszintes vagy ferde építményszerkezetekhez közvetlenül vagy közvetetten csatlakozó, a belső réteget a tűzhatás okozta kárral szemben - a végfelhasználási állapot szerint igazolt módon - védő legkülső vagy legalsó anyagréteg.

tűzvédő habarcs: lásd tűzvédelmi habarcs, 1. típus.

tűzvédő vakolat: lásd tűzvédelmi habarcs, 1. típus.

tűzveszélyes tevékenység: az a tevékenység, amely a környezetében lévő éghető anyag gyulladási hőmérsékletét, lobbanáspontját meghaladó hőmérséklettel vagy nyílt lánggal, továbbá gyújtóforrásként számításba vehető izzással, parázslással, szikrázással jár,

tűzveszélyességi fokozat: az éghető folyadékoknak és olvadékoknak a lobbanáspontjuktól és az üzemi hőmérsékletüktől függő, a vonatkozó műszaki követelmény szerinti kategóriája,

tűzveszélyességi osztály: az anyagra, keverékre vonatkozó besorolás, amely az anyag, keverék fizikai, kémiai tulajdonságát alapul véve, tűzvédelmi szempontból a viselkedését, veszélyességét jellemzi,

tűzvizsgálat: a tűz keletkezési idejének, helyének és okának felderítésére irányuló hatósági tevékenység, amelynek célja olyan tűz megelőzési, tűzoltási beavatkozási tapasztalatok megszerzése, következtetések levonása, amelyek alkalmasak a tűz megelőzési ismeretek bővítésére és a mentési beavatkozási feltételek javítására;

tűzszakasz: az épület, a speciális építmény, a szabadtéri tárolóterület meghatározott része, amelyet a szomszédos építmény- és térrésztől tűzterjedés ellen védetten alakítanak ki,

tűzszakaszterület: az egy adott tűzszakaszhoz tartozó helyiségek nettó alapterületének, szabadtéri tárolóterület esetén a tárolásra szolgáló térrész alapterületének összessége m²-ben,

útmutató az európai műszaki engedélyhez (ETAG: european technical approval guideline): az európai bizottság által adott megbízás alapján az EOTA által kiadott útmutató egy-egy termékcsalád európai műszaki engedélyének kidolgozására is (forrás: 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KVVM együttes rendelet).

üdülő rendeltetés: időszakosan a pihenést szolgáló használati cél.

üvegfal: az építmény térelhatároló szerkezeteibe épített fényáteresztő, önhordó, nem nyitható építményszerkezet, amely a teherhordás kivételével a falszerkezetek valamennyi előírt teljesítményjellemezőjével rendelkezik. üvegfalnak minősül az üvegtéglából vagy üvegpallókból készült fal is.

üzembe helyező mérnök: a megrendelő által megbízott, a beépített tűzjelző, tűzoltó berendezés üzembe helyezésének végrehajtásáért és az üzembe helyezéssel kapcsolatos szemrevételezés, ellenőrzés, üzemi próba elvégzéséért és a berendezés megfelelőségének értékeléséért felelős, jogszabályban meghatározottak szerint a tűzjelző berendezés, a tűzoltó berendezés tervezésére képesített személy,

üzemeltetés: olyan tevékenységek összessége, amely a tűzvédelmi műszaki megoldásokat üzemben tartja és a megfelelő működésüket felügyeli és biztosítja.

üzemeltető: a létesítmény, épület vagy épületrész üzemeltetését ellátó, az üzemeltetés során a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény 18. §-ában meghatározott követelmények biztosításáért felelős személy vagy szervezet,

üzemeltetői ellenőrzés: az üzemeltetői ellenőrzést végző személy vagy az üzemeltető által írásban megbízott jogi személy által végzett, az érintett műszaki megoldás működőképességéről való, jellemzően szemrevételezéses meggyőződés és annak írásban történő dokumentálása,

üzemeltetői ellenőrzést végző személy: az üzemeltető által megbízott vagy kijelölt személy, aki végrehajtja az üzemeltetői ellenőrzést,

vakolt hőszigetelő rendszer: külső térelhatároló falon rögzített, hőszigetelő maggal rendelkező, a külső tér felől időjárásálló, mechanikai hatások ellen védő bevonattal vagy burkolattal ellátott többrétegű összetett rendszer, elemkészlet,

válaszfal: a helyiséget lehatároló, födémről födémig tartó, nem teherhordó falszerkezet,

validáció: (érvényesítő ellenőrzés) egy szoftver alkalmasságának vizsgálata, a szoftver numerikus számítási eljárásainak más matematikai-fizikai-kémiai modellekkel és valós referenciakísérletekkel történő ellenőrzésével.

vasalat rendszer: a tűzgátló vagy füstgátló nyílászárók szerelvényei, melyek biztosítják annak mozgását, csukódását, reteszelését, működtetését (ajtó pántok, rugós pántok, zárszerkezet, kilincs, ajtócsukó, automata küszöbtömítés, pánikvasalat, csukássorrend szabályzó, roskadásgátlók, bimetalok).

vázkitöltő fal: olyan nem teherhordó falszerkezet, amelynek merevségét, rögzítését a vázszerkezet biztosítja.

védelmi szerkezetek: azok a szerkezeti elemek, amelyek az épület állékonysága mellett tűz esetén biztosítják a bent tartózkodók védelmét,

védelmi szint: a beépített tűzjelző, valamint a beépített tűzoltó berendezés kiépítettségétől, a tűzjelző berendezés által felügyelt, valamint az oltóberendezés által oltással érintett térrészek kiterjedésétől függő kategória,

védett tér szerkezeti nyomáshatára: megengedhető maximális nyomáskülönbség a védett tér és a teret övező környezet között, ami az oltás során alakul ki.

védőfal: a hasadó és a hasadó-nyíló felületen kiáramló robbanási túlnyomás felfogására alkalmas falszerkezet,

végfelhasználás szerinti állapot: építési termék, építményszerkezet, tűzvédelmi célú berendezés konkrét beépítési szituáció szerinti kialakítása, figyelemmel az élettartam alatt az építésből, az építmény használatából és az üzemeltetéséből származó hatásokra.

vegyes rendeltetésű épület: több eltérő rendeltetésű önálló rendeltetési egységet magában foglaló épület.

vegyes tűzgátló lezárás: olyan tűzgátló réskitöltő-réslezáró rendszer, amelyen épületgépészeti csövek és épületvillamossági vezetékek egy nyílásban átvezethetők. a lezáráson keresztül nem vezethetők át a komfort szellőzőrendszerek, spiko csövek, tűzgátló szellőző légszűrő, tűzgátló szerelőcsatornák és szerelőaknák, hő- és füstelvezető, légpótló, füstmentesítő légszűrő. *megjegyzés: tűzgátló csappantyú vegyes tűzgátló lezárásban nem telepíthető.*

verifikáció: (igazoló ellenőrzés) a validált szoftverben felépített szimulációs modell és a valós kísérletek-folyamatok eredményeinek összehasonlítása, az eltérések meghatározása és számszerűsítése.

vészeseti dízelaggregátor (vda): olyan dízelaggregátorból álló biztonsági tápforrás, amely a normál tápforrás kiesése esetén működteti a tűzeseti fogyasztókat.

vészeseti szünetmentes tápegység (vszt): olyan szünetmentes tápegységből (ups) álló biztonsági tápforrás, amely a normál tápforrás kiesése esetén működteti a tűzeseti fogyasztókat.

vészkijárat: üzemszerűen nem használt, de a kiürítés során figyelembe vett kijárat,

vezetékrendszer: egy vagy több villamos vagy információtechnikai vezetékből (kábelekből, sínekből, ideértve az optikai kábeleket is), épületgépészeti vagy technológiai csővezetékből, ezek rögzítésére szolgáló eszközökből, valamint ezek mechanikai védelméből álló együttes.

vezetőképes por: éghető por, amelynek villamos ellenállása legfeljebb 1000 Ω , pl: alumínium, titán, cirkónium.

világító menekülési biztonsági jel: olyan kívülről vagy belülről megvilágított vagy utánvilágító biztonsági jel, amely a menekülés irányát mutatja a szabadtéri rendezvény menekülésre figyelembe vett közlekedési útvonalain, és amely legalább a vonatkozó műszaki követelményben meghatározott ideig és mértékben alkalmas a céljának megfelelő fény kibocsátására.

villamos berendezés tűzvédelmi felülvizsgálata: a jogosult személy által végzett, a villamos berendezés tűzvédelmi megfelelőségének, hibáinak megállapítására és minősítésére irányuló felülvizsgálat,

villamos és gépészeti szerelőakna: olyan, építményszerkezetekkel határolt, az építmény egyes építményszintjeit összekötő térrész, amely villamos és gépészeti vezetékrendszerek együttes elhelyezésére szolgál. *megjegyzés: két építményszint esetén az egyes szintek vagy tűzszakaszok közötti tűzterjedés megakadályozható a födémeket áttörő villamos és gépészeti vezetékrendszerek tűzterjedést gátló lezárásával vagy villamos és gépészeti szerelőaknával is.*

villamos kezelőhelyiség: villamos berendezés (transzformátor-, főkapcsoló és akkumulátor) elhelyezésére szolgáló helyiség

villamos szerelőakna: ld. tűzterjedés elleni védelemről szóló tvmi-ben

villamos szerelőakna: olyan, építményszerkezetekkel határolt, az építmény egyes építményszintjeit összekötő térrész, amely villamos vezetékrendszerek, illetve – esetenként – azokhoz tartozó szerkezetek (világítás, elosztók, a kifejezetten az aknában elhelyezett vezetékrendszer tűzvédelmét biztosító gépészeti rendszerek) elhelyezésére szolgál.

villamosenergia-átviteli (erőátviteli) berendezés: minden olyan villamos szerkezet, amely a villamos energia termelésére, szállítására, átalakítására, elosztására és felhasználására szolgál, beleértve az energiaforrásokat, pl. akkumulátorokat, kondenzátorokat is.

villámvédelem létesítése: a villámvédelmi tervezés során annak megállapítása, hogy egy adott építmény esetében szükséges-e villámvédelmi intézkedések alkalmazása, és ha igen, akkor a villámvédelmi intézkedések megvalósítása, kivitelezése.

villámvédelem: mindazon intézkedések és szerkezetek összessége, melyek a villámok hatása elleni védekezésre, a (villámvédelmi) kockázatok csökkentésére szolgálnak. ide sorolhatóak azok az üzemviteli, munkavédelmi vagy egyéb utasítások is, melyek a zivataros időben történő munkavégzésre és egyéb tevékenységre vonatkoznak.

villámvédelmi kockázatkezelés: az MSZ EN 62305-2 szabványban leírt eljárás, amelynek során számításra kerülnek egy építmény villámvédelmi kockázatai, és ennek részeként meghatározásra

kerülnek azok a villámvédelmi intézkedések, amelyekkel az építmény villámvédelmi szempontból biztonságossá tehető.

villámvédelmi kockázatszámítás: a kockázatkezelés folyamatának az a része, amelyben a kockázatok az építményjellemzők alapján számításra kerülnek.

vízszintes tűzgátló membrán: vízszintesen szerelt, járulékos tűzvédelmet biztosító, nem teherhordó szerkezet, amely a tüztől védett oldalon elhelyezkedő építményszerkezet tüzeseti teherhordó képességét (r) biztosítja. *megjegyzés: kialakítható önhordó tűzgátló mennyezetként vagy függesztett tűzgátló álmennyezetként is, amelyek teljesítményét az MSZ EN 13381-1 szerint kell vizsgálni*

vonatkozó műszaki követelmény: tűzvédelmet érintő nemzeti szabványok és műszaki irányelvek összessége,

zárt közlekedő helyiség: minden oldalról elsődleges építményszerkezettel határolt közlekedő helyiség.

zóna: a védett helyszín területileg elkülönített része, melyen belül – más részekről függetlenül – bizonyos funkciókat végre lehet hajtani az alábbiak figyelembevételével: a) a funkció különösen az alábbi lehet: aa) a tűz bekövetkeztének jelzése (jelzési zóna), ab) tűzriasztások, vezérlések kiadása (riasztási zóna), b) a jelzési és riasztási zónáknak nem kell azonosaknak lenniük. *megjegyzés: az MSZ EN 54-2 szabvány fogalom meghatározását pontosítja.*

zónabesorolás: azoknak a tereknek a robbanásveszélyes zónákba történő besorolása, ahol robbanóképes légtér kialakulhat.

zónabesorolási dokumentáció: a zónabesorolás igazolását (számításokat, CFD modelleket, jogszabályi hivatkozásokat stb.) tartalmazó dokumentáció.

zóna-térkép: az alaprajzon azonosítható módon jelölt, az egyes zónák elhelyezkedését, nevét, területi határait ábrázoló rajz.

FELHASZNÁLT JOGSZABÁLYOK, TŰZVÉDELMI MŰSZAKI IRÁNYELVEK:

1. az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény;
2. a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény;
3. a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény;
4. a lakásszövetkezetekről szóló 2004. évi CXV. törvény;
5. az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet;
6. az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól szóló 275/2013. (VII. 16.) Korm. rendelet;
7. az önkormányzati és létesítményi tűzoltóságokra, valamint a hivatásos tűzoltóság, önkormányzati tűzoltóság és önkéntes tűzoltó egyesület fenntartásához való hozzájárulásra vonatkozó szabályokról szóló 239/2011. (XI. 18.) Korm. rendelet
8. az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet;
9. Tűzvédelmi Műszaki Irányelv – Tűzterjedés elleni védelem (azonosító: TvMI 1.5: 2022.06.13.)
10. Tűzvédelmi Műszaki Irányelv – Kiürítés (azonosító: TvMI 2.5: 2022.06.13.)
11. Tűzvédelmi Műszaki Irányelv – Hő és füst elleni védelem (azonosító: TvMI 3.4: 2022.06.13.)
12. Tűzvédelmi Műszaki Irányelv – Tűzoltó Egységek Beavatkozását Biztosító Követelmények (azonosító: TvMI 4.3: 2022.06.13.)
13. Tűzvédelmi Műszaki Irányelv – Beépített tűzjelző berendezés tervezése, telepítése (azonosító: TvMI 5.3: 2022.06.13.)
14. Tűzvédelmi Műszaki Irányelv – Beépített tűzoltó berendezés tervezése, telepítése (azonosító: TvMI 6.4: 2022.06.13.)
15. Tűzvédelmi Műszaki Irányelv – Villamos berendezések, villámvédelem és elektrosztatikus feltöltődés elleni védelem (azonosító: TvMI 7.5: 2022.06.13.)
16. Tűzvédelmi Műszaki Irányelv – Számítógépes tűz- és füstterjedési, valamint menekülési szimuláció (azonosító: TvMI 8.5: 2022.06.13.)
17. Tűzvédelmi Műszaki Irányelv – Tűzvédelmi Műszaki Megfelelőségi Kézikönyv (azonosító: TvMI 9.2: 2022.06.13.)
18. Tűzvédelmi Műszaki Irányelv – Szabadtéri rendezvények (azonosító: TvMI 10.3: 2022.06.13.)
19. Tűzvédelmi Műszaki Irányelv – Építményszerkezetek tűzvédelmi jellemzői (azonosító: TvMI 11.3: 2022.06.13.)
20. Tűzvédelmi Műszaki Irányelv – Felülvizsgálat és karbantartás (azonosító: TvMI 12.5: 2022.06.13.)
21. Tűzvédelmi Műszaki Irányelv – Robbanás elleni védelem (azonosító: TvMI 13.3: 2022.06.13.)
22. Tűzvédelmi Műszaki Irányelv – Kockázati osztályba sorolás (azonosító: TvMI 14.2: 2022.06.13.)